

Česká zemědělská univerzita v Praze
Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů
Katedra chovu hospodářských zvířat

Legislativní podmínky výběru a testování služebních koní
Bakalářská práce

Autor práce: Tereza Holičová

Obor studia: Zoorehabilitace a asistenční aktivity se zvířaty

Vedoucí práce: Ing. Cyril Neumann

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Legislativní podmínky testování a výběru služebních koní" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 18. 4. 2019

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucímu práce panu Ing. Cyrilovi Neumannovi za odbornou pomoc a poskytování cenných rad a informací při vypracování. Dále bych ráda poděkovala seržant majorovi F. Seychell z Malty, T. Brow z Kentucky (Lexington), J. de Vos z Belgie, W. Markwat z Holandska, T. Ruprecht z Londýna, V. Rabe z Německa, M. Quesnel z Královské kanadské jízdní policie, seržantovi R. Chairs z Washingtonu, D.C. a M. Duncan z Austrálie za poskytnuté informace o jejich služebních složkách.

Legislativní podmínky výběru a testování služebních koní

Souhrn

Bakalářská práce se zabývá podmínkami a testováním služebních koní pro jejich výběr. Některé policejní jednotky mají podmínky výběru dané legislativou. Zaměřuje se na Českou republiku, některé státy Evropy a světa.

Nejprve práce pojednává o historii a počátcích služebních koní. Vysvětluje, jak funguje služební policie v současné době. Součástí práce je pojednání o fyziologii koně, temperamentu a kognitivních schopnostech koně. Popsány jsou smyslové orgány koně (zrak, sluch, čich, hmat, chuť), paměť a schopnost jeho učení.

Najdete zde část, která řeší legislativní rozdělení služební policie v České republice na městskou a státní. Vysvětluje, jaký je v nich rozdíl. Objasňuje pravomoci státní jízdní policie a pravomoci městské jízdní policie.

Dále rozebírá podmínky výběru služebních koní v České republice, Holandsku, Belgii, Maltě, Anglii (Londýn), Kentucky (Lexington), Německu (Sasko), Skotsku, Kanadě, Austrálii a v USA (Washington DC). Každý má na služební koně jiné požadavky a ty jsou v této práci popsány. Požadavky se týkají exteriéru, osobnosti, zdravotního stavu, věku, výcviku.

Klíčová slova: policejní kůň, legislativní podmínky, služební policie

Legislative conditions for the selection and testing of service horses

Summary

The Bachelor thesis deals with conditions of testing and selection of service horses. Some police units have the conditions of choice given by legislation. It is focused on the Czech republic and several states of Europe and the world.

At the beginning the thesis considers the history and the first emergence of service horses. Explains how it is with the mounted police today. The thesis includes synopsis of horse's physiology, temperament and cognitive abilities. Sensory organs of the horse (sight, hearing, smell, touch, taste), memory and the ability to learn are also described here.

You can also find a part dealing with the legislative separation of police department of the Czech republic into National and Municipal police forces and explaining their differences. It clarifies the remits of the National Riding Police Forces and Municipal Riding Police Forces.

The further is aimed on the selection conditions in the Czech republic, Netherlands, Belgium, Malta, England (London), Kentucky (Lexington), Deutsch (Saxony), Scotland, Canada, Australia and the USA (Washington D.C.). Each state has different requirements concerning the service horses, and those are described in the thesis. The requirements are related to exterior, character, medical condition, age and training of the horse.

Keywords: police horse, legislative conditions, mounted police

Obsah

1	Úvod	1
2	Cíl práce	2
3	Literární rešerše.....	3
3.1	Historie jízdních policií	3
3.2	Současnost jízdních policií	7
3.3	Fyziologie koně	8
3.3.1	Smysly koně: Zrak, sluch, čich, hmat, chut'	8
3.3.2	Temperament	13
3.4	Kognitivní funkce koně	13
3.4.1	Paměť	13
3.4.2	Učení	14
3.5	Policie ČR-pořádková policie, odbor služební kynologie a hipologie.....	16
3.5.1	Výkon služby jízdních jednotek Policie ČR, pořádkové služby, odboru služební kynologie a hipologie	17
3.6	Městská jízdní policie	18
3.6.1	Výkon služby městské jízdní skupiny	18
3.7	Podmínky přijetí koní do služby: Policie ČR, pořádková služba, odbor služební kynologie a hipologie.....	18
3.8	Podmínky přijetí koní do služby: Městská jízdní policie ČR	22
3.9	Podmínky přijetí koní do služby: USA- Kentucky (Lexington)	24
3.10	Podmínky přijetí koní do služby: Německo (Sasko)	26
3.11	Podmínky přijetí koní do služby: Anglie (Londýn).....	27
3.12	Podmínky přijetí koní do služby: Skotsko.....	28
3.13	Podmínky přijetí koní do služby: Holandsko	29
3.14	Podmínky přijetí koní do služby: Belgie.....	30
3.15	Podmínky přijetí koní do služby: Malta.....	32
3.16	Podmínky pro přijetí koní do služby: USA - Washington, D.C.....	33
3.17	Podmínky přijetí koní do služby: Kanada.....	35
3.18	Podmínky přijetí koní do služby: Austrálie	36
4	Závěr	38
5	Literatura.....	39

1 Úvod

Jízdní policie má svou tradici. Koně slouží po boku policisty ve spoustě zemích na světě. Kůň svou velikostí a rychlostí v lidských očích vzbuzuje respekt. Jízdní policista má díky koni výrazně vyšší autoritu. Toho se využívalo už v dřívějších dobách, např. ve válkách, kde stál společně s lidmi na bitevním poli.

Služební kůň v součastnosti pomáhá policii udržovat pořádek v ulicích při demonstracích, kde rozráží davu a umravňuje demonstranty. Nejčastěji se s nimi setkáme ve městech, kde jsou nejvíce zapotřebí. Používají se převážně při hromadných akcích, jako je např. fotbalové utkání. Policie s koňmi vyjíždí do ulic tzv. hlídkovat, kontrolovat bezpečnost občanů a majetku. V neposlední řadě má i reprezentativní funkci při různých oslavách a slavnostních akcích, tímto se proslavila Královská kanadská jízdní policie. Avšak spousta občanů nemá o těchto jezdeckých silách a jejich fungování velké povědomí.

Bakalářská práce má čtenářům poskytnout informace týkající se legislativních podmínek přijetí služebních koní do služby a jejich testování. Práce zahrnuje požadavky České republiky, Anglie, Skotska, Holandska, Belgie, Malty, Washingtonu, D.C., Kanady a Austrálie.

Každý stát má jiné požadavky, které by měl kůň splňovat. Nejčastěji se týkají velikosti, zbarvení, zdraví, temperamentu, věku a plemenné příslušnosti. Velikost je u policejního koně velice důležitá a většina jednotek požaduje koně větší kohoutkové výšky a mohutnější. Měl by být zcela zdravý, prioritně se kontroluje pohybový aparát. Pro práci u policie musí vykazovat klidnou povahu a nízkou vzrušivost. Většina států využívá svoje tradiční plemena, která se nejvíce osvědčila.

Výcvik koně v každém státu probíhá jinak. Je základním kamenem následného výkonu služby. Délka výcviku je u každého koně jinak dlouhá, jelikož i mezi koňmi najdeme rozdílné povahy. Ve všech jednotkách je základní složkou výcviku rušné prostředí, které je pro práci v terénu velice důležité.

Když kůň projde výcvikem, obvykle nastává den, kdy se musí podrobit zkoušce, podle které se přijímá do služby. Pokud neprojde, většinou se prodá nebo je vrácen zpět na místo zakoupení.

2 Cíl práce

Cílem práce je sumarizovat podmínky výběru a testování služebních koní v ČR, Evropě a ve světě. V práci je pojednáno i o historii jízdní policie a popisuje i její současnost. Aby bylo pochopeno, jak kůň vnímá realitu, práce se zaměří i na fyziologii koně (smysly) a jeho kognitivní schopnosti. Část je věnována temperamentu, protože je důležitým kritériem pro výběr. Dále vysvětluje rozdělení policie v České republice na městskou a státní (Policie ČR, pořádková služba, odbor služební kynologie a hipologie). Zaměřuje se na požadavky kladené na služební koně při jejich výběru, např. exteriér, osobnost, zdravotní stav, věk, testování a výcvik. Každá jízdní jednotka má na služební koně jiné nároky, proto práce poskytuje souhrn těchto požadavků v České republice, Anglii (Londýn), Kentucky (Lexington), Německu (Sasko), Skotsku, Holandsku, Belgii, Maltě, Washingtonu, D.C., Kanadě a Austrálii.

3 Literární rešerše

3.1 Historie jízdních policií

Nejstarší zmínky o jízdní policii byly publikovány v roce 1629. Britský model služební policie byl zaveden k jeho koloniím během rozkvětu Britské říše v 19. stol. Služební policie byla také nasazena v Africe, Kanadě, Indii a Středním východě (Roth 1998).

Historie služební policie v Anglii

Jízdní policie v Anglii započala v roce 1758, London Bow Street založila jízdní odvětví metropolitní policie ve Velké Británii. Během několika let Sir John Fielding zrealizoval svůj „plán na předcházení loupeží do 20 mil od Londýna“, který zahrnoval pravidelné výjezdy jízdní policie. Jezdci byli pověřeni hlídat kriminalitu a zločince kolem mýtnic vedoucích do Londýna (Roth 1998). Přestože jízdní policie měla okamžitý úspěch, lupiči zůstávali hrozbou na silnicích vedoucích do Londýna do devatenáctého století. V roce 1805 byla Bow Street Horse Patrol složena z 52 mužů a zvírat a byla pověřena hlídkováním hlavních silnic do 20 mil vzdálených od Londýna. Důstojníci jízdní policie pocházeli z armády, obvykle z kavalérie (do roku 1939). Stejně jako policisté z Pensylvánské státní policie byli ubytováni v chalupách podél hlídkových cest. Každý muž byl vybaven šavlí, pistolí, pouty, obuškem, šarlatovými vestami, bílými koženými kabáty a ostruhami.

Bow Street Horse Patrol se od svých moderních protějšků lišila v jedné důležité oblasti, neangažovala se do jednání s davy a do veřejných nepokoju, ale zapojovala se hlavně do hlídkování silnic. Od roku 1820 Bow Street Horse Patrol prokázala takový úspěch, že se její počet zvýšil a v roce 1836 byla začleněna do Robert Peel's, nové disciplinované neozbrojené jednotky.

Vzhledem k tomu, že během dvacátého století vzrostly nepokoje a nepořádek, jízdní policie tak začala hrát důležitější roli v kontrole davu. Jízdní odvětví bylo často zapojováno do hnutí sufražetek, které započalo roku 1903. Do roku 1910 jejich povinnosti zahrnovaly kontrolu nad ostatními jezdci, stíhaní zločinců za násilí, hlídaní společných zemí a doprovázení členů monarchie. V roce 1919 jízdní část spadala do metropolitního odvětví, byla reorganizována do podoby, která připomíná dnešní odvětví. Koncem roku 1960 celková síla metropolitního jízdního odvětví tvořila 210 důstojníků a 201 koní. Výhody spojené s jízdní policií byly prokázány při pátrání po ztracených dětech a uniklých zločincích (Campbell 1967).

Kromě Londýnské jízdní policie mnoho dalších vesnic a měst v Anglii tento typ jednotek mělo také. Například Newcastle-upon-Tyne začal využívat policejní koně v roce 1836.

Od příchodu policie bylo zřejmé, že důstojník na koni má výhody oproti svému protějšku bez koně, zvláště v davech. Koncem roku 1982, 18 policejních sil ve Spojeném království mělo jízdní odvětví, s celkem 421 koňmi, z nichž bylo 176 využíváno v Londýně (Stead 1985). Při jedné z největších policejních operací během průmyslového sporu ve Velké Británii konfrontovalo 3000 policistů s 12000 demonstranty. Vše se odehrálo blízko Sheffieldu. Koně se v této akci prokázali jako nepostradatelní. Policie koně využila, aby se dostala do davu. Jeden pozorovatel srovnal scénu se „středověkou bitvou“ (Roth 1998).

Historie služební policie v Austrálii

Policejní divize Nového Jižního Walesu je nejstarší stálá část jízdní policie na světě. V roce 1825 Nový Jižní Wales vytvořil policejnou hlídku, aby se postavil narůstajícímu nebezpečí a aby dopadl uprchlíky ve venkovských oblastech. Jako většina jízdních sil se i tato policejní jednotka řídila podle modelu Robert Peel's, Londýnského modelu. Prováděly se nábory z armády. Důstojníkům a mužům byly přiznány armádní platy podle hodnosti s mimořádnými příplatky za policejní službu. Většina následujících Australských kolonií přijala model policejní hlídky.

V roce 1838 tato síla vzrostla na 160 mužů a byla rozdělena do tří odvětví. Takové množství se ukázalo jako velmi malé, aby se ohlídala kriminalita zločinců a domorodých obyvatel nedbajících zákony. V roce 1840 se navzdory úsilí jízdních policejních sil kriminalita zvýšila o 80 procent proti předchozímu roku (O'Brien 1960). Účinnost jízdní policie poklesla v roce 1840, zčásti kvůli náborovým problémům a i díky veřejným kritikám metod zacházením s místními psanci. V roce 1849 byl počet sborů snížen, před tím, než se následujícího roku úplně odstranil.

Vedle tradiční jízdní policie vyřazené z vojenských hodností, v Austrálii bylo založeno rodné družstvo (native contingent), které započalo v roce 1840. Do roku 1844 zahrnovalo 29 jízdních policistů. Během australské zlaté horečky 1850 družstvo vymáhalo práva ve zlatých polích. Domorodé družstvo bylo zrušeno těsně před přelomem století (Senior 1997).

I když masové nepokoje byly méně časté než ve Velké Británii a v USA, nepokoje v Sydney v roce 1850 vedly k reorganizaci policie a k vytvoření koňských hlídek (Finane 1987). Další reorganizace byla zapotřebí v roce 1860 v reakci na anti-čínské nepokoje v zlatých polích a pokračující hrozby banditů.

Nastal konflikt s domorodým obyvatelstvem a to vyžadovalo vytvoření specializované a vysoce mobilní policie. Specializovaná odpověď na „problém s domorodci“ v Austrálii byl vznik: Native Police Forces (Národní Policejní Síly), která zaměstnávala místní vojáky a

Evropské důstojníky. Tato inovace byla původně navržena trestním reformátorem Alexandrem Maconochie, 1837. Měla kombinované výhody evropské palebné síly a jezdecké mobility (Roth 1998).

Historie Královské kanadské jízdní policie

Královská kanadská jízdní policie je nejznámějším jízdním oddělením na světě a je jedním z nejrozšířenějších symbolů Kanady. Severozápadní jízdní oddělení (North West Mounted Police) bylo založeno v roce 1878 kanadským parlamentem. Zpočátku měli 150 nováčků, ale tento počet se brzy zdvojnásobil.

Vláda uvedla, že jezdci musí kontrolovat pašeráky alkoholu. Během prvních desetiletí se zasloužila o dobré vztahy s Indiány, potlačení bezpráví a hlídkovali ve zlatých polích během zlaté horečky v Yukonu roku 1890 (Roth 1998).

Síla jednotky vzrostla v roce 1885 na 1000 mužů, ale v roce 1896 byla její budoucnost ohrožena nově zvoleným předsedou vlády Wilfridem Laurierem, který chtěl NWMP zrušit. Avšak podpora policejních jednotek na západě převládala.

V roce 1904 král Edward VII udělil jízdním silám předponu „Royal“ a tak vznikla Royal North-West Mounted Police. Od roku 1905-1916 se síly spojily s policií provincií v Albertě a Saskatchewangu.

V roce 1920 byla sloučena Royal North-West Mounted Police a Dominiální policie a jejich název byl změněn na Royal Canadian Mounted Police, ústředí bylo přesunuto do Ottawy. Roku 1928 se Royal Canadian Mounted Police vrátila s novou smlouvou do provincie Saskatchewangu. V letech 1932-1938 se stala provinční policií v Manitobě, Novém Brunšviku a v Novém Skotsku a na Ostrově prince Edwarda.

Během druhé světové války byla odpovědná za udržování vnitřní bezpečnosti. Po druhé světové válce rozšířila svou působnost v dalších provinciích. Roku 1950 převzala kontrolu nad Novým Foundlandem a Britskou Kolumbií. Ženy byly poprvé přijaty v roce 1974. Královská jízdní policie je policejním sborem federálním (Royal Canadian Mounted Police 2017).

Historie služební policie v České republice

Koně v armádě se přestali využívat po druhé světové válce. Na bojišti se kůň uplatnil jako nosič břemen v místech, kam se nedostala motorová vozidla. U nás přezívala jízda v armádě do poloviny 50. let, pohraniční stráž přibližně do poloviny 60. let devatenáctého století (Macek & Uhlíř 1997).

Roku 1905 bylo založeno v Brně policejní jízdní oddělení, které mělo zasahovat při demonstracích (mělo navazovat na tradici četnictva). Tento oddíl se skládal z 10 jezdců. Měl se skládat z 25 jezdců, ale nestalo se tomu tak (Macek & Uhlíř 2004).

Za první Československé republiky v roce 1918 v Praze působily čtyři jezdecké oddíly, později dokonce pět jezdeckých oddílů. Policie byla pracovní složkou pěší a částečně složkou jízdní (hipomobilní). Zatímco četnictvo bylo jen pěší (Macek & Uhlíř 1999).

Po druhé světové válce roku 1946 se jezdectvo zařadilo k uniformované pořádkové službě Sboru národní bezpečnosti. Zesílilo se tak střežení hranic. Jezdecká eskadrona v Praze tehdy vlastnila 15 koní. V roce 1946 byla veškerá jízda na Moravě převedena ze stavu zemského velitelství Sboru národní bezpečnosti v Brně do pohraničí. Po uklidnění situace zemský velitel Sboru národní bezpečnosti navrhl návrat koní zpět do Brna. Zvláštním výnosem 1. srpna 1948 ministerstvo vnitra zřídilo jezdecký oddíl v Brně, Praze a Ostravě. Tyto oddíly byly zřízeny jako samostatné útvary pořádkové služby Sboru národní bezpečnosti u oblastního velitelství Brno-město, Praha a Ostrava. Každý jezdecký oddíl byl v síle jedné čety. Četa se skládala z velitele, zástupce, manipulanta a velitele pomocného družstva. Patřilo sem také pomocné družstvo tvořené podkovářem, sedlářem a ošetřovateli koní. Jezdecký návrat netrval dlouho, a jezdectvo Sboru národní bezpečnosti muselo bojovat o svou existenci. V roce 1949 byl tento útvar zrušen úplně.

V České republice máme státní policii (Police ČR) a městskou policii. Oddíl státní jízdní policie v Praze byl obnoven v roce 1991 v průběhu konání Československé všeobecné výstavy, navázání na dobu před druhou světovou válkou. Jízdní policie byla obnovena na základě rozhodnutí ministra vnitra ČR na návrh odboru pořádkové služby: Rozkaz č. 48 ministra vnitra České republiky ze dne 20. června 1991, kterým se zřizuje oddělení Veřejné bezpečnosti oddíl jízdní policie. Aby vše fungovalo, tak jak má, bylo nutné zahájit výcvik koní a jezdců. Nejhodnějším místem se tehdy ukázal Státní statek Most, kde byli koně trénováni pro službu u policie.

V pronajatých prostorách TJ Žižky Praha měla jízdní policie ustájené již vycvičené koně. Roku 2002 si postavili vlastní areál na Trojském ostrově. Téhož roku postihly stáj povodně, ale byl zrekonstruován a jízdní oddíl Police ČR zde sídlí stále.

Později začaly vznikat oddíly jízdní policie ČR ve Zlíně a také v Brně. Jízdní oddělení v Brně bylo znova obnoven v roce 1993. V Brně bylo oddělení znova založeno v Žebětíně, kde sídlilo pouhé tři roky od založení. Oddělení jízdní policie se přestěhovalo do objektu v Medlánkách.

Zlínské oddělení jízdní policie se po výcviku v Tlumačově přestěhovalo do objektu zemědělského družstva Pozlovice. Služba zlínské jízdní policie směřovala hlavně do Luhačovic (Gregor 2017). Od října 2018 sídlí v Zemském hřebčinci v Tlumačově.

Od roku 1992 byly zakládány i jízdní oddíly městské policie v Praze, Pardubicích a Ostravě.

V roce 1992 na jaře byl zřízen jízdní oddíl Městské policie Ostrava. Počátky tohoto oddílu nebyly jednoduché. Výcvik policejních koní se dlouhá léta na území naší vlasti neprováděl, chyběly zkušenosti, jakákoliv metodika, odborná literatura a nedostávalo se rovněž kvalitních a zkušených cvičitelů. Po překonání počátečních nezdarů se však začal vytvářet systém výcvikových metod, které byly vhodné pro policejní praxi. V dubnu 1993 bylo slavnostně vyřazeno z výcviku prvních dvanáct koní a třináct jezdců-strážníků. Nejprve byl pro tyto účely využíván slezský norik, ale později se ukázal vhodnější starokladrubský kůň. Pracoviště Městské policie Ostrava získalo tento název v roce 2008 (Městská policie Ostrava 2018).

V Pardubicích byl jízdní oddíl založen 21. 5. 2002 se sídlem ve Štrosově ulici. Postupem času se jízdní oddíl přestěhoval na Dostihové závodiště v Pardubicích. Pracoviště je tvořeno čtyřmi jezdci-strážníky a čtyřmi starokladrubskými koni (Městská policie Pardubice 2018).

3.2 Současnost jízdních policií

V dnešní době se jízdní policii stále daří, navzdory tomu, že automobil je všudy přítomný. Došlo také k jejímu oživení, ale spíše v městských částech s velkou koncentrací lidí, než v hraničních nebo koloniálních oblastech. Např. Královská kanadská jízdní policie je jeden z nejznámějších a nejpopulárnějších příkladů jízdní policie (Roth 1998).

Rozsah činností Královské kanadské jízdní policie dnes zahrnuje boj proti organizovanému zločinu, terorismu, drogám a trestným činům. Royal Canadian Mounted Police má pravomoci v devíti provincích a třech teritoriích. (Provincie: Alberta, Britská Kolumbie, Manitoba, Nový Brunšvik, Nový Foundland a Labrador, Nové Skotsko, Ostrov prince Edwarda, Saskatchewan, Ontario), (Teritoria: Yukon, Severozápadní teritorium, Nunavut), (Royal Canadian Mounted Police 2017).

V Anglii existuje veliké množství jízdních jednotek vystupujících jako reprezentativní složka a ochranná složka zajišťující veřejnou bezpečnost. Služební policie v České republice má také svou tradici, která se stále drží, viz kapitoly: 3.5, 3.6.

3.3 Fyziologie koně

Fyziologie je vědní obor zabývající se funkcí orgánových soustav a úzce souvisí s anatomií. Pomáhá nám pochopit, k jakým pochodům v těle dochází.

Kůň má malý mozek, ale i přesto má velmi dobrou paměť a je to inteligentní zvíře, které se dokáže učit novým věcem.

U služebního koně je důležitá fyziologie smyslů, protože pomocí nich vnímá okolí a reaguje na okolí. Chování koně je spíše instinktivní, reaguje podle vzorců, které má vrozené. S těmito věcmi se musí u koně počítat a předvídat je. Pokud jedinec ví, jak si kůň v různých situacích počiná, může předvídané chování překazit.

3.3.1 Smysly koně: Zrak, sluch, čich, hmat, chut'

Smysly koní představují biologický filtr, který určuje, jak kůň bude vnímat okolní události. Pokud nějaký podnět projde biologickým filtrem, z mozku se stává filtr druhý, který dává podnětu význam. Význam informací se liší podle předchozích zkušeností, denního času a na vše může mít vliv počasí. Vítr ve vzduchu přenáší spoustu informací. Koně do větrného počasí jdou se zvýšenou pozorností, takže každá výstraha, která se objeví, se může zdát nebezpečná (Baever 2019).

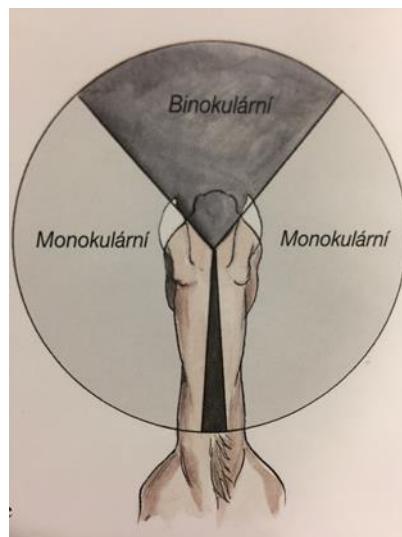
Koně mají stejný počet smyslů jako lidé: zrak, sluch, čich, hmat a chut'. Primární funkcí koňských smyslů je včas upozornit na hrozící nebezpečí. Nejdůležitějším smyslem pro koně je zrak, i když se může zdát, že to tak není (Miller 1995).

- **Zrak**

Oči koně jsou uloženy po stranách tak, aby měl široký panoramatický pohled na svět. Kůň má dvě slepé skvrny, přímo před čelem a za zádí. Proto můžeme vidět, jak kůň neustále hlavu natáčí, aby vykryl slepé body (Griffin 2009).

Kůň používá především monokulární vidění, což znamená, že každým okem vidí něco jiného. Může tedy vidět, co se děje na každé straně jeho těla. Při monokulárním vidění má špatné hloubkové vnímání, které se zlepší asi pětkrát za použití binokulárního vidění. Binokulární vidění znamená, že každé oko zvlášť poskytuje jeden obraz a tyto dva obrazy se skládají do jednoho trojrozměrného vjemu. Kůň toto vidění využívá, když hledí přímo vpřed. Binokulární vidění je trojrozměrné vidění s hloubkovým vnímáním. Obvykle když si kůň prohlíží nové věci, chce k předmětu sklonit hlavu, aby si jej mohl důkladně prohlédnout. Mají tedy možnost přepínat mezi monokulárním a binokulárním viděním (viz obrázek č. 1).

Schopnost detekce pohybu u koně je velmi dobrá. Proto kůň ve větrných dnech vnímá věci, které ho jindy nerozrušují (McGreevy 2012)

Obrázek č. 1. Zdroj: Hill 2011

Dle jednoho z výzkumů jsou koně schopni v jejich laterálním zorném poli rozlišit různé předměty a mohou je tak analyzovat v téměř úplném kruhu horizontálního vidění. Perfektně rozeznávají objekty, které jsou umístěny do 138 stupňů. Teprve tehdy, když předměty objevily úplně vzadu, měli problém s rozeznáním (162 stupňů a více). Zdá se, že mohou vidět pohyb dopředu, ale je potřeba, aby obrátili hlavu k přesné identifikaci. Koně vnímají věci umístěné v prostoru v různých úhlech a výškách kolem sebe (Hanggi & Ingersoll 2012).

Při monokulárním vidění kůň vnímá předmět jedním okem. Neznamená to, že si daný objekt nevybaví, když ho uvidí okem druhým. Kůň, jako většina zvířat, má kalózní těleso, které spojuje obě hemisféry mozku, takže informace z levé hemisféry jsou přenášeny do pravé a naopak. Provedly se testy, při kterých se koním předložily obrázky, které nikdy předtím neviděli. Dotykem nosu vybrali správný obrázek a následně byli odměněni. Byli trénovaní, aby vybrali vždy jednu možnost ze dvou, zatímco měli jedno oko zakryté. Poté se zakrylo oko druhé a ukázalo se, že koně nemají potíže vybrat správný obrázek, za který dostanou odměnu (Hanggi 1999).

Výzkum zjistil, že koně vnímají dva odstíny barev, modrou a žlutou, zatímco člověk vidí čtyři základní odstíny: červenou, modrou, zelenou a žlutou (trichromatické vidění). Při dichromatickém vidění kůň nemůže vnímat střední odstíny. Takže pokud se ze dvou konců spektra barvy smísí, neuvidí vzniklý střední odstín, ale spíše uvidí bílou, šedou, žlutou nebo pastelově modrou (Carroll et al. 2001).

Koně mají dovednost vidět v tlumeném světle a rozeznávat velké nebo střední předměty. V úplné tmě se dovedou pohybovat v prostoru, aniž by narazili do překážek, přestože

kůň má blýskavé políčko (tapetum lucidum), které může do určité míry ovlivňovat rozlišování (Hangii & Ingersoll 2009b).

Prokázalo se, že koně mají barevnou rozlišovací schopnost. Kůň má dva typy čípků, které poskytují základ pro dichromatické vidění (Macuda & Timney 1999). Lidé mají tři typy čípků, takže na rozdíl od koně mají trichromatické vidění (Hill 2011).

Skutečnost, že jedinci s dichromatickým viděním vidí lépe ve tmě, vedla k výzkumu. Jeden z výzkumů zkoumal, do jakého stupně světla koně dokáží rozlišovat barvy v porovnání s člověkem. Dva koně ze tří během výzkumu ztratili motivaci, v tmavém prostředí se snadno rozptýlili a ztratili zájem. Jeden kůň však motivován zůstal a u něj se ukázalo, že má podobné rozlišovací schopnosti jako člověk. Zvládal rozlišovat barvy při intenzitě měsíčního světla. Ale zdá se, že barva pro koně není důležitým podnětem (Roth et al. 2008).

Zraková ostrost u koně je ovlivněná počtem fotoreceptorů. Fotoreceptory umožňují samotný proces vidění a jsou to specializované buňky sítnice oka. Mezi fotoreceptory patří tyčinky a čípky. Tyčinky jsou citlivé na světlo a tmu. Barevné vidění umožňují čípky. Kůň má nejostřejší vidění podél horizontální osy oka, zde se nachází největší koncentrace fotoreceptorů. Dále ostrost vidění ovlivňuje tvar oční bulvy, čočka (její tvar) a okohybné svaly. Koně tedy velmi dobře zaostřují na dálku (Hill 2011).

- **Sluch**

Koňský sluch je velice dobře vyvinutý. Uši koně mohou změnit polohu až o 180 stupňů za pomoci šestnácti uchohybných svalů. Takže kůň může natočit své ucho ke zdroji zvuku a tím zlepšit jeho snímání. Jsou schopní lokalizovat zvuky v okruhu 25 stupňů. Lidé a šelmy jsou na rozdíl od koní schopni lokalizovat zvuk přesně. Sluch koní je vybaven tak, aby slyšeli i slabé zvuky. Registrují zvuky vzdálené i 4 400 metrů (McGreevy 2012).

Jsou lepší v rozlišování zvuků podobné hlasitosti než lidé. Rozsah sluchu koně je 55 Hz-33,5 kHz. Největší citlivost vykazuje v rozsahu 1-16 kHz. Slyší hlasitější zvuky, ale hlubší tóny, které slyšíme my, už slyšet nemusí. Kůň má schopnost se před hlasitým zvukem chránit, položí uši rovně k tělu (Heffner & Heffner 1983b).

Studie prokázala, že kůň má schopnost vnímat ultrazvuk mezi 20 kHz a 40 kHz (např. ultrazvuková čistička, odpuzovač hlodavců). V neposlední řadě je sluch důležitý pro komunikaci. Vokalizace koní je převážně nízkofrekvenčními zvuky, většina se nachází v oblasti pod 4 kHz. Ve výsledku kůň může trpět vysokofrekvenční ztrátou sluchu, která mu nijak nebrání v komunikaci. Při zablokování sluchového kanálu může nastat ztráta sluchu pro nižší frekvence zvuku, zde nastává problém s komunikací (Heffner & Heffner 1983a).

- **Čich**

Čich je obvykle spojený s hledáním a výběrem jídla, vody a slouží jako komunikační prostředek ve stádě. Divocí koně jsou schopní cítit přítomnost predátorů, aby mohli uniknout. Čich je také pro koně důležitý pro sexuální chování a sociální interakce (Davies 2017).

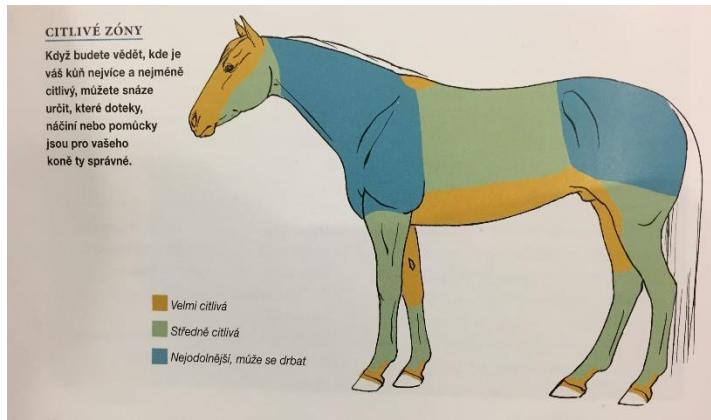
Koně se seznamují s cizími předměty tak, že je očichají. Existují důkazy o tom, že koně získávají informace ze zápachu moči o pohlaví a reprodukčním stavu ostatních koní ve stádě. Při setkání dvou jedinců můžeme zaznamenat vzájemné dýchání do nozder, nejspíš se jedná o rituál pozdravu. Kůň má vemeronasální orgán, který využívá při tzv. flémování. Při flémování kůň zvedá horní pysk, čímž proniká vzduch do vemeronasálního orgánu. Flémování slouží pro rozeznávání pachů např. feromonů v moči. Hřebci jsou velmi citliví na pach klisny v říji (McGreevy 2012).

Na reakci koní na čichové a hlasové podněty predátorů byly provedeny výzkumy. Zkoumaly, na jaké podněty kůň reaguje impulsivněji. Bylo vybráno 15 koní: 9 klisen a 6 hřebců. V prvním testu si koně navykali na pozorovatele, monitor a měření srdeční frekvence. Druhý test zvířata vystavil lvím výkalům. Poslední z řady testů obsahoval lví řev. Zvuk vycházel z reproduktorů po dobu 2 minut. Prokázalo se, že koně jsou impulzivnější k podnětům zvukovým, když uslyšeli lví řev, zahájila se u nich útěková reakce a zvýšila se srdeční frekvence. Zatímco u čichového podnětu vykazovali změny v chování, ale útěková reakce nenastala a srdeční frekvence zůstala stejná (Ahmadinejad et al. 2010).

- **Hmat**

Koně cítí bolest, tlak, teplo a chlad. Hmat u koní není moc prozkoumán. V kůži jsou umístěny receptory, které přijímají podněty z okolí. Podněty jsou tepelné, dotyku a bolesti. Citlivost koně musí být velká, protože cítí i přistání mouchy na svém těle. Doteky jsou pro koně důležité pro zlepšování sociálních vazeb. Rozdíly v odpovědích na podněty jsou způsobeny technikou působení, umístěním, velikostí zasažené oblasti, načasováním, atd (Baever 2019).

Citlivost na dotek je u koní různá. Citlivé zóny koně jsou vyznačeny na obrázku č. 2. Záleží na osrstění koně, tloušťce kůže a na rozmístění receptorů. Kůň má kolem huby a očí hmatové chlupy, které pomáhají koni zjistit bezpečnost okolí, do kterého chce strčit hlavu a jakou potravu může přijímat (Hill 2011).

Obrázek č. 2. Zdroj: Hill 2011

Pomocí dotyků spolu koně komunikují. Dotyky jsou mezi koňmi různé od olizování po okusování a kousání. Tyto činnosti ve stádě udržují určitou rovnováhu a vztahy mezi jednotlivými zvířaty. Podřízený kůň může jemně okusovat dominantnějšího jedince a tím mu ukazovat, že jeho dominantní postavení ve stádě respektuje. Dotyky jsou důležité i mezi matkou a narozeným hříbětem. Jako první, když přijde hříbě na svět, klisna ho začne očichávat a dotýkat se ho nosem (Duruttya 2005).

Hmat je také hlavním způsobem komunikace mezi jezdcem a koněm. Použitím podnětů pro zjištění lidské citlivosti se ukázalo, že citlivost na špičce prstu člověka je menší, než ta co cítí kůň při kontaktu s nohami jezdce. Koně tedy cítí každý pohyb jezdce. Nestabilita v sedle dává koni irelevantní signály. Špatný sed jezdce tedy u zvířete vyvolává zmatení a není si jistý, jaké pobídky jsou správné a co znamenají. Kůň, který se zdá být neposlušný, mohl mít jen zkušenosť s jezdcem, který mu dával špatné signály, kterým nerozuměl. Naopak, když vidíme koně, který reaguje na signály jezdce, které nejsou viditelné okem, přichází v úvahu, že byl ježděn jezdcem, který měl stabilní sed a dával mu jasné signály (Saslow 2002).

• **Chut'**

Chut' není u koní moc studována. Kůň má nitkovité, houbovité, hrazené a listové papily. Nitkové papily mají především mechanickou funkci, zbytek je spojený s chuťovými pohárky. Chuť je především umístěna na jazyku, ale nachází se i na patře a u hrdla (Baever 2019).

Provedla se studie, která zkoumala, jak kůň reaguje na sladkou a hořkou chut'. Koně pomocí injekční stříkačky dostali do úst sladkou sacharózu, hořký chinin a vodu. Voda sloužila jako kontrolní prvek. Na roztok sladké chuti reagovali skloněním hlavy, uši směřovaly dopředu a jazykem se jakoby olízli. Při podání slaného roztoku kůň sklopil uši, otvíral ústa a značně vyplazoval jazyk. Ukázalo se, že koně mají podobné reakce na slanou a hořkou chut' jako lidé a jiné druhy zvířat. Je logické, že jedinci dívají přednost vysoce kalorickým potravinám, které

jim pomáhají přežít před jedovatými rostlinami, které bývají hořké. Potvrdilo se, že koně vnímají hořkou a sladkou chuť (Jankunis & Whishaw 2013).

3.3.2 Temperament

Temperament nám má vysvětlit osobnost koně, jaká je jeho vzrušivost, reaktivita na různé podněty v prostředí a schopnost adaptace. Předpokládá se, že temperament je dědičný. Takže mezi sourozenci může existovat určitá podobnost. Jedinci jsou částečně vybíráni k chovu na základě jejich temperamentu (Waran 2007).

Různé typy osobnosti mohou vysvětlovat různé reakce zvířat na stejnou situaci. Mezi temperamentem a charakterem jsou mírné rozdíly, které jsou často zaměňovány. Vědci temperament definovali jako jednoduché vrozené vlastnosti (energie, strach, citlivost a přizpůsobivost). Charakter by měl zahrnovat složité rysy získané během života (sebevědomí, vyhledávání kontaktu s lidmi, agresivita a submisivita). Vytvořil se dotazník týkající se temperamentu, který byl vyplněn 801 jezdci. Ukázalo se, že jezdci požadují koně energické, citlivé, s dobrou adaptabilitou, kontaktní, submisivní a s nízkou agresivitou. Stejné požadavky požadují jezdci se sportovními ambicemi i rekreační jezdci (Suwała et al. 2016).

Osobnost je zvláště důležitá pro náročné úlohy, které koně dostávají při práci u policie. Pro belgickou jízdní policii byl vytvořen zkušební protokol testování chování koní, zaměřený na doplnění stávajícího subjektivního hodnocení potenciálních nových policejních koní zkušenými důstojníky jízdní policie. Protokol byl programem 9 testů v kryté aréně, zahrnoval testy odpovědí na policejní aktivity, náhlé podněty, interakce s lidmi a jinými koňmi. Tato studie ukázala netypický behaviorální testovací protokol zrealizovaný pro jízdní oddělení. Představila první etapu vývoje platného a spolehlivého protokolu na podporu výběru policejních koní s výsledky testů chování (Pierard et al. 2017).

3.4 Kognitivní funkce koně

Pomocí kognitivních funkcí kůň vnímá a reaguje na podněty z okolního světa. Díky nim může z okolí získávat a uchovávat nové informace v paměti. Patří sem všechny myšlenkové pochody, které koni dávají možnost rozpoznávat, pamatovat si, učit se a vypořádat se změnami vnějšího prostředí.

3.4.1 Paměť

Paměť slouží k uchování informací a je tedy základem všech forem učení. Koně, kteří se rychleji naučí požadovaný úkol, nemusí být nutně jedinci s nejlepší pamětí. Je to soubor

kódovaných neuronových spojení. Kódování probíhá v různých místech mozku. Koňská paměť je vynikající a v některých ohledech je dokonce lepší než lidská (McGreevy 2012).

Senzorická paměť je část paměti, do které přicházejí informace ze smyslů. Informace jsou udrženy pro potřebnou dobu, po kterou z nich jedinec vytěží vše potřebné. Nedůležité informace jsou zapomenuty, informace, které jsou důležitější, se přesunou do krátkodobé paměti. V krátkodobé paměti je uchovávaná aktuální aktivita. Krátkodobou pamětí se např. řeší aktuální problémy. Zpracovávají se v ní informace dodané senzorickou pamětí a informace z paměti dlouhodobé (Atkinson 2003).

Pro zkoumání krátkodobé paměti se použili čtyři koně. Měli vybrat potravinový cíl ze dvou možností, při okamžitém a pozdějším vypuštění. Během testování stáli volně a pozorovali dodání 30 gramů obilí do jedné ze dvou nádob. Následně byli uvolněni a mohli jít libovolným směrem: okamžité nebo pozdější vypuštění po 5, 10, 15, 20 nebo 30 sekundách. Ukázalo se, že koně si pamatují správnou nádobu při okamžitém vypuštění a stejně tak i při všech možnostech pozdějšího vypuštění (Hanggi 2010).

Dlouhodobá paměť je u koně velmi dobře vyvinutá s obrovskou kapacitou. Kůň si pamatuje všechny návyky, dobré i špatné. Udržuje si informace z minulých zkušeností. Vzpomínky na bolest a strach jsou silné a přetrvávají dlouhý čas po uplynutí nepříjemné události. Špatné vzpomínky se z paměti koně nedají vymazat a chování koně je jimi ovlivňováno, např. pokud bude potrestaný za věci, které jsou pro něj přirozené, tuto negativní zkušenosť bude velmi obtížné z paměti odstraňovat (Fraser 2010).

Vědci u tří koní testovali jejich dlouhodobou paměť. Použili k tomu tři testy, které se týkali experimentů, které byly prováděné v roce 1997, 2000, 2001. Ve všech třech testech koně uspěli. Byli schopní opakovat úkoly téměř s dokonalou přesností jako před lety. Tím se ukázalo, že dlouhodobá paměť u koní je velmi dobrá (Hanggi & Ingersoll 2009a).

3.4.2 Učení

Obvyklá definice učení, podmiňování: Je to jakákoli trvalá změna v odezvě, ke které dochází v důsledku zkušenosti. Podnětem je jakákoli změna v prostředí zvířete a odpověď je jakékoli chování zvířete. Učení umožňuje mladým koním, aby využily své zkušenosti ke změně chování. Koně jsou velmi pozorní, když se učí např. pást. Hříbata žerou exkrementy svých matek, aby zjistila, jaká vegetace je pro ně bezpečná. Schopnost učení zvířat je v dnešní době častým předmětem zkoumání řadou etologů.

Existují dvě hlavní kategorie učení, asociativní a neasociativní. V neasociativním učení je zvíře vystavováno jednomu stimulu. Na podnět zvíře může být navyknuto (habituace) nebo

bude reakce u zvířete posílena (senzitizace). Zatímco asociativní učení přinejmenším zahrnuje alespoň dva stimuly. Jedná se o klasické podmiňování a operantní podmiňování (McGreevy 2012).

- **Habituace**

Habituace je přirozený proces, který pomáhá koni filtrovat bezvýznamné události v prostředí, aby se mohl zaměřit na ty nebezpečné. Opakování je základem habituace. Např. fáborky, které vlají ve vzduchu, jsou pro koně vzrušivým podnětem. Pokud kůň kolem nich bude často chodit, jeho reakce na ně nebude tak intenzivní jako na začátku, až je začne úplně ignorovat (Baever 2019).

U podnětů, které koně vylekají, záleží na: velikosti, známosti, množství (zvukové, zrakové), blízkosti, náhodném výskytu a pohybu. Lidé koně navykají na různé podněty, tento způsob učení nazýváme desenzibilační technika. Např. policejní koně si musí zvykat na mnoho různých rušivých podnětů, se kterými se budou setkávat při každodenní práci. Při systematické desenzibilitaci jsou koně vystavováni nízkým hladinám vzrušivého podnětu, když zůstanou v klidu, jsou odměněni a může se zvýšit hladina stimulu. Policejní koně se zneteklují na hlasité zvuky, kouř, vlající vlajky, dav lidí atd. Odměnou může být potrava nebo pohlazení: pozitivní posilování (McLean 2018).

- **Senzitizace**

Senzitizace je opakem habituace. Dochází k nárůstu reakce na opakováne podněty. Stimul musí být pro koně nepříjemný. Obvykle k senzitizaci dochází, když zvíře nemůže uniknout nebo se vyhnout nepříjemnému podnětu. Senzitizace může potlačit habituaci. Např. když policejní kůň každý den bude účastníkem dopravní nehody, stane se citlivým vůči vozidlům a dokonce z nich možná bude mít fobii (McGreevy 2012).

- **Klasické podmiňování**

Klasické podmiňování bylo jedním z prvních pojmu učení, které bylo popsáno (I. P. Pavlov). Je to vytvoření vztahu mezi dvěma podněty. Zvíře má neutrální podnět např. vizuální signál, po kterém následuje biologicky důležitý podnět (např. jídlo). Výchozí neutrální podnět vyvolá odezvu v důsledku toho, že se spojen v podstatě s nepodmíněným podnětem. Klasické podmiňování se vyvinulo tak, aby maximalizovalo efektivnost zvířete při využívání jeho ekologické niky, kde se neutrální podněty objevují před významnými podněty a tak je mohou spolehlivě předvídat. Při tréninku koní klasické podmiňování hraje důležitou roli jak vědomě, tak nevědomě. Prostřednictvím párování hmatových, vizuálních nebo sluchových podnětů a naučených reakcí (McLean & Christensen 2017).

- **Operantní podmiňování**

V tomto učení je odpověď dobrovolná činnost, která je následně odměněna. Existuje zvláštní spojení mezi určitou behaviorální odpovědí a odměnou. Thorndike popisoval behaviorální reakce koček uzavřených do speciálně navržených boxů. Kočky byly uzavřeny bez jídla, pití a jakéhokoliv komfortu. Kočka se mohla dostat ven, ale jen tím že zatáhla za speciální spoušť, která ji otevřela dvířka. Před boxem bylo jídlo, které mělo být pro hladovou kočku motivací. Kočka zjistila, jak se z boxu dostane a při opakování se čas strávený v boxu zkracoval. Výsledkem je posílení správné reakce, v tomto případě tah za spoušť. Thorndike toto učení nazval pokus-omyl. Později tento termín nahradilo operantní podmiňování nebo instrumentální podmiňování (McGreevy 2012).

- **Imprinting**

Hříbě se musí naučit, že patří mezi koně. Je nezbytné, aby se dokázalo identifikovat jako člen stáda (Beaver 2019)

Vtiskávání je forma učení u novorozenců, kdy dostávají první stimulaci z okolního světa. Považuje se za samostatnou kategorii učení. První, kdo se tímto zabýval, byl Spalding, který přišel s tím, že mláďata krátce po vylíhnutí následují první pohybující se objekt, který zaznamenají, a přijmou ho za svou matku. Známý je tímto Konrad Lorenz. Imprinting popsal u nidifungních (po narození plně vyvinutých) ptáků. Ptáci, kteří přijmuli matku jiného druhu, se s opačným druhem v dospělosti dokonce chtěli rozmnožovat. Miller v roce 1991 publikoval knihu o imprintingu u koní, kde popsal krok po kroku proces desenzibilizace v prvních hodinách života hříbat. Imprinting nebyl u koní dosud prokázán, proto je nutné, aby se metody pana Millera vnímaly s jistou obezřetností (McGreevy 2012).

3.5 Policie ČR-pořádková policie, odbor služební kynologie a hipologie

Mezi státní obory služební hipologie patří tři jízdní oddělení: Brno, Zlín, Praha. Pražské oddělení služební hipologie spadá pod Krajské ředitelství hlavního města Prahy. Oddělení služební hipologie Brno je pod záštitou Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje. V neposlední řadě Zlín spadá pod Krajské ředitelství policie Zlínského kraje.

Výcvikové středisko policejních koní se nachází v Brně-Medlánky. Výcvik koně v remontní stáji probíhá přibližně rok. Poté jsou koně odvezeni na jednotlivá služební oddělení hipologie. Krajské ředitelství Jihomoravského kraje ve spolupráci s oddělením služební kynologie a hipologie pořádá soutěž: Mistrovství policie České republiky v jízdě na koni. Jedná se o soutěž s mezinárodní účastí.

Státní jízdní policie využívá hlavně české teplokrevníky. Toto plemeno je v České republice dostupné jak po finanční stránce, tak pro početné chovy. V dnešní době má ČR dva státní hřebčince v Písku a Tlumačově. V oblasti hipologie policie navázala kontakt s hřebčínem Mezőhegyes v maďarsku a zakoupila tři mladé koně plemena Nonius, roku 2016 (Gregor 2017).

3.5.1 Výkon služby jízdních jednotek Policie ČR, pořádkové služby, odboru služební kynologie a hipologie

POKYN č. 83 policejního prezidenta ze dne 28. dubna 2015 upravuje činnost služební hipologie.

Policejní činnosti se dělí na speciální policejní hipologické činnosti a základní policejní hipologické činnosti.

Mezi speciální policejní hipologické činnosti patří ty, při kterých je jezdec a služební kůň zařazený do jízdní jednotky. Pod jednotným velením s pořádkovou jednotkou plní různé úkoly a tak společně zaručují bezpečnost a vnitřní pořádek. Patří sem např. vytlačování koněm. Tuto speciální policejní hipologickou činnost provádí jízdní jednotka bud' s pořádkovou jednotkou, nebo samostatně. Služební kůň se nesmí využívat při zásazích, kde jsou využívány slzotvorné prostředky.

Při základních policejně hipologických činnostech jízdní skupina vykonává hlídkovou službu, kde je služební kůň a jezdec zapojený do hlídky. Hlídky na koních jsou umisťovány do míst, v kterých nefunguje silniční doprava (lesní prostory, pěší zóny, atd.). Jejich úkolem je také pátrat po hledaných, pohrešovaných osobách a věcech. Jízdní skupiny se na hlídkování používají především při pátracích akcích a mimořádných pátracích opatření. O nejvhodnějším využití jízdní jednotky rozhoduje velitel pátrání s přihlášením k doporučení příslušného vedoucího oddělení služební hipologie. Služební koně s jezdci jsou nasazovány hlavně do špatně přístupných a rozsáhlých lokalit.

Policejní koně mohou být zařazeni do dvou možných kategorií: kategorie hlídkový kůň, kategorie služební kůň pro speciální úkoly. Kůň spadající do kategorie hlídkový kůň může plnit pouze úkoly v rozsahu základních policejně hipologických činností, zatímco kůň patřící do kategorie kůň pro speciální úkoly může provádět i speciální hipologické činnosti.

3.6 Městská jízdní policie

Městská jízdní policie se nachází v Pardubicích, Ostravě a Praze.

Jízdní oddělení v Pardubicích je tvořeno čtyřmi starokladrubskými koňmi (Ota, Eda, Mounty, Kuba), kteří jsou ustájení na dostihovém závodišti v Pardubicích (Městská policie Pardubice 2018).

Hipologický úsek v Ostravě spadá pod operativní oddíl. Sídlí v ulici Kamenického 636/12 na území obvodu Nová Bělá. Ostravská městská jízdní policie využívá pro výkon služby starokladrubské koně, dříve bylo používáno plemeno slezského norika (Městská policie Ostrava 2017).

První jízdní skupina v Praze byla založena roku 2007 v městské části Prahy 11. Městská jízdní policie Praha má čtyři jízdní skupiny s 26 koňmi. Jsou rozmístěny tak, aby byla zajištěna jejich dostupnost po Praze. Jízdní oddíly mají ustájené koně v Miličínském lese (Praha 11). Tato jízdní skupina je řízená z Obvodního ředitelství Praha 11. Další tři jízdní skupiny se nachází ve Velké Chuchli (Praha 5, Praha 1 a Praha 7), spadají pod Obvodní ředitelství Praha 1, Obvodní ředitelství Praha 5 a Obvodní ředitelství Praha 7.

3.6.1 Výkon služby městské jízdní skupiny

Dle Příkazu ŘMP HL. M. PRAHY č.14/2018 ze dne 30. dubna 2008 jsou vydané směrnice, které souvisí s plněním úkolů jízdní policie obvodního ředitelství Městské policie hl. m. Prahy.

Kůň se u městské policie nevyužívá jako donucovací prostředek tak, jak je tomu u státní policie. Zlepšuje činnost Městské policie při zabezpečování veřejného pořádku v místech, jako jsou parky, sady, chráněná území, lesy, lesoparky a okrajové části města, tedy tam, kde se nedostane motorizovaná jednotka. Dále slouží jako reprezentativní složka Městské policie při slavnostních příležitostech. Podle rozhodnutí příslušného ředitele obvodního ředitelství Městské policie splňuje dané úkoly. V neposlední řadě jízdní skupina vyjízdí do ulic hlídkovat. Hlídka je tvořená dvěma strážníky a dvěma koňmi. V každé hlídce je určen vedoucí jízdní skupiny a ten odpovídá za celý průběh služby.

3.7 Podmínky přijetí koní do služby: Policie ČR, pořádková služba, odbor služební kynologie a hipologie

POKYN č. 83 policejního prezidenta ze dne 28. dubna 2015, kterým se upravuje činnost služební hipologie. Udává požadavky pro výběr služebních koní pro státní policii (exteriér, temperament, zdravotní stav a věk koně) a důvody vyřazení koně ze služby.

Exteriér služebního koně (barva, výška, plemenná příslušnost)

Kůň nesmí mít žádné exteriérové vady. Vybírají plemena teplokrevných koní. Výška služebního koně je důležitým prvkem, minimální kohoutková výška hůlková je 165 cm. Policejní kůň státních jednotek by měl být hnědák, ryzák nebo vraník. Přijímají jen valachy a hřebce.

Temperament

Služební kůň musí být ochotný spolupracovat s jezdcem. Státní policie požaduje koně s klidným temperamentem a dobrým charakterem. Neměl by mít žádné stájové zlozvyky, protože jsou důvodem snížení využitelnosti koně pro službu a negativně působí na zdravotní stav.

Zdravotní stav

Kůň před pořízením by měl být bez zdravotních problémů. O provedení rozsahu vyšetření rozhoduje odbor služební kynologie a hipologie. Před koupí veterinární lékař pro choroby koní vyhotoví písemnou veterinární zprávu a vydá vyjádření k doporučení nebo nedoporučení ke koupi nebo výpůjčce. Podle veterinární zprávy výběrová komise vydává své stanovisko. Ve výběrové komisi je předseda, kterým je policista nebo zaměstnanec oboru služební hipologie a kynologie, služební veterinář a vedoucí služební hipologie (může být zastoupen jiným policistou/zaměstnancem). Podmínkou je, aby všichni členové komise s nákupem souhlasili.

Věk pořízení koně

Státní jízdní policie kupuje služební koně nejdříve ve třech letech, nejpozději v šesti letech. Nákup policejních koní se obstarává z centrálně zabezpečeného majetku Policejního prezidia ČR. Písemná žádost pro získání určitého počtu koní se musí zaslat do 30. dubna na oddělení služební hipologie. Koně se kupují u soukromých chovatelů, ale i v hřebčínech a hřebčincích (ČR, zahraničí).

Vyřazení ze služby

O nepotřebnosti koně rozhoduje vedoucí příslušné organizační složky státu na základě návrhu vedoucího odboru služební kynologie a hipologie. Podává se návrh pro vyřazení koně ze služby a to za pomoci posudkové komise, která vypracuje zprávu. Posudková komise je jmenovaná vedoucím odboru služební kynologie a hipologie. Do posudkové komise patří služební veterinář, vedoucí oddělení služební hipologie (může být zastoupen jiným

zaměstnancem/policistou), zaměstnanec nebo policista odboru služební kynologie a hipologie (předseda posudkové komise). Vypůjčený kůň je navrácen majiteli koně. Kůň ve vlastnictví státní policie je nabízen organizačním složkám státu, mají 14 dní na projevení zájmu. Pokud žádná organizační složka neprojeví zájem, kůň je následně nabídnut k přednostnímu prodeji policistům a zaměstnancům. Ceny prodeje služebních koní nejsou pevně stanoveny.

Testování a výcvik

O výcviku a testování pojednává POKYN č. 66 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidenta České republiky ze dne 27. července 2016, kterým se stanoví postup policistů na úseku činnosti služební hipologie.

Při výběru koně se provádí test vhodnosti koně pro výkon služby. Testuje se:

1. Chování koně při čištění, uzdění, sedlání apod. (klidné chování/nedůvěřivý/nehodné chování)
2. Exteriér koně (bez exteriérových vad/exteriérová vada, která nemá na výkon služby vliv, jaká/vážná exteriérová vada)
3. Mechanika pohybu (prostorný, pravidelný/méně prostorný, bez známek nepravidelnosti/málo prostorný)
4. Charakter koně pod sedlem (zvládá prvky jezdeckého výcviku/stupeň výcviku neodpovídá požadavkům/vážné problémy)
5. Jezditelnost koně (kůň spolupracuje s jezdcem a ochotně přijme pomůcky/nesoustředěnost koně a neochota přjmout pomůcky/neposlušnost)
6. Chování koně při nakládání do vozíku (bez reakce/přiměřená reakce/nepřiměřená reakce)
7. Reakce na nestandardní jevy (bez reakce/přiměřená reakce/nepřiměřená reakce)

V závěru komise určí, zda kůň splnil nebo nesplnil (v jakých bodech č.) test vhodnosti pro výkon služby.

Výcvik mladých služebních koní probíhá v remontní stáji a trvá přibližně 12 měsíců. Ke konci výcvíkových etap jsou zpracovány „Zprávy průběžného hodnocení služebního koně“. Zpráva je posléze předána metodikovi služební hipologie. Ke konci výcviku je po přezkoušení dle zkušebního rádu koním přiřazena kategorie hlídkový kůň. Při předávání koně je předána i zpráva o stavu koně s doporučeným dalším policejním výcvikem.

Výcvik koně je členěn do tří etap. Délka výcvíkových etap je individuální, záleží na koni. Do další fáze výcviku se přechází pouze tehdy, když kůň zvládá věci z předchozí výcvíkové etapy.

První výcviková etapa se skládá zerezurní přípravy, skokové přípravy, nácviku speciálních rušivých jevů a překonání speciálních překážek, přípravy v terénu a aktivního odpočinku. Obsahem rezurní přípravy jsou jednoduché jízdárenské cviky, jako je: malý kruh a velký kruh, změny směru, vlnovky, od stěny ke stěně, atd. Postupně jsou zařazeny prvky zahrnující poslušnost na holeň např. obrat kolem předku, obrat kolem zádě a ustupování na holeň. Skoková příprava zahrnuje překonávání kavalet ve stehenním sedu. Následně jsou přidány do výcviku kavalety cvalové, později překonání in-autů. Do skokové přípravy také zařazujeme skákání ve volnosti (jednou týdně). Začíná se od jednoho skokového prvku a postupem času se přidává. Stejně skoky posléze skáče i s jezdcem. Překážky nejsou vyšší ani širší než 1 m. Při nácviku speciálních rušivých jevů a překonávání speciálních překážek se procvičuje nakládání koně do přepravníku a převoz. Služební kůň si musí zvykat na policejní výstroj. Nejdříve se kůň seznamuje s neznámými předměty a zvláštními překážkami. Na začátku je mladý služební kůň veden za zkušeným služebním koněm a společně překonávají překážky např. koberec. Kůň si také musí zvykat na hluk (střelba). Nároky na mladého služebního koně jsou přidávány pozvolna až po úplném zvládnutí prvních požadavků. Příprava v terénu se zvládá ve všech chodech. Výjezd do terénu se provádí i v rušných lokalitách, aby docházelo k navyknutí na větší počet lidí, kočárky, psy, atd. Stupeň obtížnosti terénních výjezdů a jejich délka je postupně zvyšována. Přidává se přeskakování nízkých přírodních skoků a překonávání svažitých terénů v kroku. Koni je každý den umožněn aktivní odpočinek tj. pohyb ve výběhu nebo na kolotoči, záleží na počasí. Služební kůň se také pravidelně lonžuje, obvykle jednou až dvakrát týdně.

Druhá etapa je ze stejných oblastí jako první, jen jsou přidávány složitější úkoly. V rezurní přípravě služební kůň cvičí úlohy z rezurního stupně Z. K prvkům zahrnujících poslušnost na holeň se přidává dovnitř plec, dovnitř zád' a překroky v kroku. Skoková příprava stále nepřekračuje výšku ani šířku 1 m. Do výcviku se zařazuje překonávání přírodních překážek, kůň musí respektovat jezdce a být plně ovladatelný. Do nácviku speciálních rušivých jevů a překonávání speciálních překážek se přidává vytlačování, práce s obuškem, sklopna lávka, střelba, dýmovnice, apod. Kůň je seznamován s provozem na klidnějších silnicích za doprovodu zkušeného koně. Práce v terénu zahrnuje vycválávání svahů, aby se dosáhlo lepší kondice. Kůň se střídá ve vedení. Aktivní odpočinek na rozdíl od první etapy zahrnuje práci na lonži s překonáváním kavalet.

V poslední etapě se klade důraz hlavně na nácvik speciálních rušivých jevů a překonávání speciálních překážek, ostatní oblasti zůstávají stejné jako v druhé etapě. Nácvik probíhá na rušných a frekventovaných místech. Procvičuje se také klidné stání.

Výcvik koně je ukončen úspěšným závěrečným přezkoušením. Kůň je zkoušený z jezdecké drezury, skoků a speciálního parkuru. Jako první přichází na řadu jezdecká drezura. Jezdec s koněm předvede vylosovanou drezurní úlohu stupně Z dle pravidel ČJF. U koně se hodnotí stupeň výcviku (uvolněnost, klid, ochota reagovat na jezdcevi pobídky). Hodnotí se slovy: splnil, nesplnil (kůň nechodí přirozeně, není uvolněný a nereaguje na jezdcevi pobídky, atd.). U skokové zkoušky se hodnotí 6 překážek maximální výšky 100 cm a minimální výšky 80 cm. Za bezchybné překonání překážky kůň s jezdcem dostává 10 bodů, když kůň oděpře poslušnost a následně překážku přeskočí, dvojice získá 5 bodů. Pokud kůň oděpře poslušnost třikrát za sebou nebo jezdec z koně spadne, zkoušku nesplní. Pro splnění musí získat nejméně 50 bodů. Speciální parkur obsahuje 24 dovedností např. projetí s koněm kolem houkajícího policejního vozidla, práce s obuškem, přechod přes sklopnu lávku, vytlačování služebním koněm, reakce na střelbu, průjezd přes barevný podklad (koberec), otevírání branky, reakce na házené předměty, reakce na vystřelovací deštník, apod. Komise před konáním zkoušek zvolí 12 náhodně vybraných cviků. Provedení cviků se hodnotí pomocí bodů. 10 bodů dostane jezdec s koněm za bezchybné provedení cviku, 5 bodů získají za nepřesné provedení a 0 bodů získají za neprovedení. U každé dovednosti mají 3 pokusy. Při dosažení minimálně 100 bodů ze všech částí přezkoušení se z koně se stává „hlídkový kůň“. Pokud kůň získá 110 bodů, stává se z něj „služební kůň pro speciální úkoly“.

3.8 Podmínky přijetí koní do služby: Městská jízdní policie ČR

Metodika výcviku služebních koní a jezdců, zkušební řád, výběr strážníka jezdce a služebního koně, Příloha č. 2 k Příkazu ŘMP č. 14/08 ze dne 30. dubna 2008, stanovuje obecné zásady při výběru a vyrazení služebního koně, výcvik koní a jezdců a zkušební řád policejního výcviku.

Exteriér služebního koně (barva, výška, plemenná příslušnost)

Kůň by měl dosahovat správné kohoutkové výšky pro dané plemeno. Plemeno koně není pevně stanovené. Exteriér koně by měl být bez vad, tj. dobrý postoj, kratší trup, dobře utvořená kopyta, silné končetiny a dobré chody. Barva koně není určená.

Temperament

Služební kůň by měl mít spíše flegmatickou povahu, přiměřeně reagovat na neznámé předměty a zvuky. Dále má být vyrovnané povahy, klidný, důvěřivý a zvídavý. Do boxu se

koni vloží cizí předmět, pokud kůň vyrazí předmět prozkoumat, s velkou pravděpodobností se jedná o koně vhodného pro služební policii.

Zdravotní stav

Před zakoupením kůň nesmí mít žádné zdravotní problémy, kvůli náročnosti výkonu služby, později se požaduje zdravotní způsobilost koně. Předkupní veterinární vyšetření provádí smluvní veterinární lékař. Veterinární vyšetření obsahuje ohybové zkoušky, rentgenové snímky, klinické vyšetření a ortopedické vyšetření. Tato kontrola musí mít pozitivní výsledek.

Věk pořízení koně

Městská policie nakupuje čtyřleté koně, kteří jsou obsedlí a základně vycvičení. V některých případech dochází i k zakoupení koní mladších a neobsedlých, ale musí se vytvořit jiné výcvikové podmínky a opatření při vykonávání služby v prvním roce výcviku. Při výběru nového koně by měl být přítomen vedoucí příslušné jízdní skupiny nebo cvičitel příslušné jízdní skupiny, do které bude kůň následně zařazen a jejich písemné stanovisko by mělo být součástí výběrového řízení koně

Vyřazení koně ze služby

Policejní koně mají velikou psychickou a fyzickou zátěž způsobenou výkonem služby. K vyřazení ze služby dochází na základě písemné veterinární zprávy s doporučením vyřazení.

Doporučení musí obsahovat celkovou anamnézu zdravotního stavu a předpokládaný vývoj zdravotního stavu, pokud by nedošlo k vyřazení ze služby. Kdyby vykonávání služby u zvířete způsobovalo týrání, je nutné vyloučit koně ze služby. Odpovědná osoba je vedoucí příslušné jízdní skupiny a ředitel OŘ.

Policejní kůň je vyřazen ze služby, pokud má vysoký věk nebo není schopný náročnou službu vykonávat. Existují také koně, u kterých se po náročném policejném výcviku ukáže, že je pro služební policii nevhodný.

Po vyřazení dochází k prodeji koně. Prodej je podložený písemnou Kupní smlouvou. Cenu stavoví renomovaný odhadce. Do podmínek je zařazen souhlas nového majitele s jednorocní kontrolou vedoucího pracovníka Městské policie. Pokud vedoucí pracovník Městské policie shledá nevyhovující podmínky, neprodleně informuje příslušnou veterinární správu, popřípadě PČR.

Testování a výcvik

První rok výcviku je nutné podpořit zvídavost zvířete, snažit se ho naučit dost věcí z policejní práce a zvyšovat jeho sebevědomí. Cílem je, aby se kůň během prvního roku naučil být sebejistý, ochotný, nebojácný a učenlivý. Po prvním roce výcviku by měl zvládat přecházet přes různé povrhy (plachta, igelit, starý koberec, pet lahve, atd.), postrkovat pushballový míč v kroku i klusu, musí zvládat stát v klidu při různých zvucích (zvuk písťaly, trumpty, automobilové dopravy, hlasité hudbě, atd.), nosit vlajku a přenášet z jednoho místa na druhé, procházet mezi barely a prorazit stěnu ze sudů, projít pod podhledem z fáborů a zůstat pod ním i stát, v neposlední řadě by měl zvládat chůzi v městském provozu (hlídka se skládá z mladého koně a zkušeného policejního koně).

V druhém roce výcviku musí být schopen přejít oheň, projít kouřovou clonou, nebát se střelby (4 výstřely na „jedince“ vzdáleného 30 m od koně), nechat na sebe pokládat předměty (např. pytel, figurínu, tašku), vytlačit dav (jen cvičně), zvládat práci s obuškem (postaví se ulička ze sudů o šířce dva metry, střídavě jeden na levé straně, druhý na pravé, asi šest sudů po sobě jdoucích). Na takto rozmístěné sudy se položí pet lahve s vodou. Jezdec má otěže v levé ruce a v pravé ruce drží obušek, kterým při jízdě sráží střídavě pet lahve a musí si nechat přetáhnout plachtu přes tělo.

V dalších letech se udržují a zdokonalují naučené dovednosti.

Policejní kůň dále musí zvládat základní stupně drezury (Z-základní, L- lehká) a parkuru (ZZ-malé, ZM-základní malé, Z- základní). Zvyšují u koně ovladatelnost a zlepšují jeho kondici.

Přezkoušení policejních koní se provádí v březnu nebo dubnu v předem ohlášených termínech. Zkoušek se zúčastňují všichni jezdci a koně (musí mít za sebou dvou lety výcvik a být minimálně šest let starí) jízdní skupiny. Výkonnostní zkoušky se skládají z parkuru, drezury a zkušební úlohy speciálního policejního výcviku. Hodnotí se známkami 1-4 (1 - vyhověl výtečně, 2 - vyhověl, 3 - vyhověl s podmínkou, 4 - nevyhověl).

3.9 Podmínky přijetí koní do služby: USA- Kentucky (Lexington)

Brown (2018, pers. comm.) uvedl podmínky výběru a testování v Lexingtonu.

Exteriér služebního koně (barva, výška, plemenná příslušnost)

Lexington vlastní pouze valachy. Koně měří minimálně 162 cm, ale výhoda je, když jsou větší. Zbarvení koní není pro jízdní jednotky v Lexingtonu důležité. Nejlepšími kandidáty

jsou kříženci tažných plemen (tažný kůň x Anglický plnokrevník nebo tažný kůň x Quarter Horse). Využívají i jiná plemena, ale Tennesseeeské mimochodníky nechtějí.

Temperament

Kůň by měl být klidný a pohyblivý. Neměl by mít žádné zlozvyky ve stáji nebo pod sedlem. Pro testování vlastností se vybírají přenosné překážky (plachty atd.), aby se vyzkoušelo, jak kůň reaguje na rušivé elementy v okolí.

Zdravotní stav

Pokud je to možné, je zřízena kontrola veterinářem, včetně rentgenových snímků. V průběhu devadesáti denního zkušebního období. Pokyny kontroly jsou různorodé a to v závislosti na tom, zda je kůň darovaný nebo koupený.

Věk pořízení koně

Koně jsou nejčastěji pořizováni ve věku čtyř let. Dříve služební koně byli v majetku města. Díky sponzorům Lexingtonské jízdní policie byl umožněn jejich nákup a tím pádem začali spadat do vlastnictví policie. Nyní má jízdní oddělení naprostou kontrolu nad každým svým koněm a dokonce má místo pro koně v důchodu ve své vlastní stáji.

Vyřazení koně ze služby

Každý kůň je jiný. Někdy špatný zdravotní stav způsobí předčasný odchod do důchodu. Někteří jedinci mohou sloužit u jízdní policie i ve svých dvaceti letech. Pokud služební koně mají zdravotní problémy, které je neomezují ve vykonávání služby, zůstávají na omezené službě, pokud se tak nevystavují stresu.

Testování a výcvik

Kůň začíná devadesáti denní zkušební dobou. Jsou trénováni s jejich přiřazeným jezdcem. Profesionální trenéři dobrovolně poskytují služby pro jízdní oddělení. Společnost FLMP také platí za trénování s národními profesionály. Všichni jezdci jsou certifikováni společností Parelli. Jezdecké hodiny se konají každý víkend. Koně jsou trénováni překonávat překážky, ve volnosti, na rovině a v drezúře. Také v parkurech na malé úrovni.

Začínají pracovat v tichých ulicích a se zkušenými partnery. Koně postupují svým vlastním tempem. Pokrývají události jako je např. Land Rover Kentucky Three Day a The Kentucky Derby.

Pro výběr koní neexistují žádné legislativní podmínky. Každá policejná jednotka je jiná.

3.10 Podmínky přijetí koní do služby: Německo (Sasko)

Rabe (2018, pers. comm.) uvedl podmínky výběru a testování služebních koní v Saxony.

Exteriér služebního koně (barva, výška, plemenná příslušnost)

Dobrý exteriér založený na tělesné konstituci koně je pro policejního koně nesmírně důležitý. Policejní koně musí často chodit pod jezdcem ve službě a stát na jednom místě dlouhou dobu (až 7 hodin denně, běžně i několik dní po sobě). Služební kůň nenese jen jezdce, ale i 10 kg ochranného vybavení jezdce. Koně jsou tedy obzvláště těžce zatěžováni, zejména na hřbetu a končetinách. Možné vady nebo defekty v konstituci těla často znamenají předčasné opotřebení a vyšší riziko nemoci. Z dlouhodobého hlediska to může omezit celkovou schopnost koně pracovat a zvyšuje to náklady na veterináře. Obvykle vlastní koně s výškou od 170 cm, barva je irelevantní. Důležité je, aby koně byli dobře přjezdění. Plemeno není důležité, ale mělo by se jednat od koně mohutnějšího rámce.

Temperament

Kvality, jako je nízká vzrušivost, ochota pracovat a vyrovnanost, jsou u služebních koní velmi důležitým kritériem výběru.

Zdravotní stav

Potenciální služební koně se kontrolují společně s veterinárním lékařem, kvůli možnému kloubnímu onemocnění nebo kvůli viditelným známkám onemocnění hřbetu koně. To se provádí pomocí rentgenování vybraných oblastí. Kromě toho trenéři kontrolují a hodnotí koně, jestli jsou způsobilí pro jízdu.

Věk pořízení koně

Běžně kupují koně od čtyř let věku. Přijímají i starší koně, kteří pak obvykle chodí do zkráceného tréninku. Nejstarší zakoupený služební kůň v jízdní jednotce byl pořízen ve věku dvanácti let.

Vyřazení ze služby

Koně jdou nejčastěji ve devatenácti letech do „důchodu“. Zpravidla závisí na zdravotním stavu koně. Posouzení se provádí společně s veterinářem.

Testování a výcvik

Zkušební období trvá dva až tři týdny. V tomto období se testují prvky z policejní práce, stejně jako poslušnost. Po uplynutí zkušební doby se hodnotí vhodnost koně pro práci u policie.

Mladí koně jsou trénováni v různých disciplínách. Trénink zahrnuje výcvik v drezůře, skákání v policejním prostředí. Prvky z policejního navyknutí zahrnují odolnost proti střelám, reakci na stres prostřednictvím hudebních podnětů, požár, pyrotechniku, mávání vlajek a mnoho dalšího. Koně by měli zůstat ovladatelní, nesmí reagovat útěkem a musí prokázat nejvyšší možný zájem o novou a podivnou situaci. Kromě toho by měli pro zadané úkoly ukázat zvědavost a odvahu.

3.11 Podmínky přijetí koní do služby: Anglie (Londýn)

Ruprecht (2018, pers. comm.) uvedl podmínky výběru a testování služebních koní v Londýně.

Exteriér služebního koně (barva, výška, plemenná příslušnost)

Výška koně by měla dosahovat minimálně 162 cm, ale vyšší kůň je lepší. Kůň by měl být jednobarevný: vraník, hnědák, ryzák, bělouš, tmavý hnědák. Clevelandský hnědák je tradičním plemenem.

Temperament

Temperament u koně není klíčový. Policejní kůň musí být klidný v provozu a v davech. Koně se kupují, ale pokud nejsou vhodní, tak se vrací na základě toho, že nejsou adekvátní do tréninku. Jsou navráceni zpět původnímu majiteli a je požadována výměna.

Zdravotní stav

Šest fází prozkoumání.

Věk pořízení koně

Tradičně kupují zvířata ve třech letech, ale mají i koně zakoupené v osmi letech.

Vyřazení ze služby

Koně bývají vyřazení ze služby ve věku sedmnácti až osmnácti let (koupení ve 3 letech). Průměrně slouží patnáct let.

Testování a výcvik

Koně jsou šest až dvanáct měsíců s civilním trenérem ve školícím středisku. Poté jsou jeden rok (půl roku) se zkušeným policejním jezdcem na operační základně pro hlídkování a udržování veřejného pořádku. Nakonec policejní inspektor a vedoucí pobočky podepíše smlouvu, pokud jsou potvrzeny všechny aspekty a vhodnost. “

3.12 Podmínky přijetí koní do služby: Skotsko

Podmínky pro přijetí koní do služby jsou stanoveny dokumentem: POLICE SCOTLAND Keepong for sale people, Mounted unit, Standart operating procedure, date published: 13. 3. 2016.

Exteriér služebního koně (barva, výška, plemenná příslušnost)

Skotský policejní kůň by měl měřit minimálně 168 cm. Tělo koně musí být mohutnějšího rámce. Plemenná příslušnost a barva služebního koně není důležitým kritériem výběru.

Temperament

Kůň by měl být klidné povahy.

Zdravotní stav

Policejní kůň musí být bez zdravotních problémů, které znemožňují koním vykonávat službu. Je požadováno, aby bylo provedené každoroční očkování proti chřipce a tetanu a následně bylo zapsáno do zdravotního průkazu koně. Náklady veterinární péče vždy platí policie.

Věk pořízení služebního koně

Služební koně musejí dosahovat minimálně čtyř let věku. Většinou se pořizují koupí, ale nic nebrání získání koně darováním. Každý kůň ve službách policie je ve vlastnictví Skotské policie.

Vyřazení ze služby

Koně mohou vykonávat službu do věku 18 let, nebo pokud veterinární lékař dojde k závěru, že daný kůň už není schopný vykonávat policejní práci. Veterinární doporučení musí být předloženo pro schválení inspektorovi speciálních operací. Kůň vyřazený ze služby může

být darován charitativním organizacím, jako je např. World Horse Welfare. Další možností je prodej koně.

Testování a výcvik

Jakýkoliv nově získaný kůň prochází u policie 28 denní zkušební dobou. Během této doby musí prokázat způsobilost pro vykonávání práce u jízdní policie. Pokud během zkušební doby zvíře vykáže známky nevhodného chování pro vykonávání služby, je navráceno zpět majiteli.

Výcvik policejního koně se může lišit v délce trvání. Doba trvání výcviku je závislá na temperamentu, reakce koně na ruch a schopnosti koně zvládat výkon služby v různých prostředích.

3.13 Podmínky přijetí koní do služby: Holandsko

Markwat (2018, pers. comm.) uvedl podmínky výběru a testování služebních koní v Holandsku.

Exteriér služebního koně (barva, výška, plemenná příslušnost)

Výška koní je 165-175 cm. Barva není důležitá. Nákup probíhá hlavně v Holandsku z královských holandských teplokrevníků (hřebci). Nákup dostupných koní ze zahraničí probíhá také.

Temperament

Kromě toho, že kůň musí být fyzicky zdravý, nejvíce důležitý je jeho charakter. Koně by měli být stateční, učenliví, chtějící pracovat a s klidným charakterem.

Zdravotní stav

Provádí se klinická veterinární prohlídka, která se skládá z obecného posouzení plic a dýchacích cest, srdce, očí a svalovino-kosterního systému. Vedle toho se dělá 6 rentgenových snímků končetin od kolene dolů. Kosti v noze jsou hodnoceny známkami od 1 do 4. 1 je velmi dobrá a 4 velice špatná, od známky 3 se kůň nekupuje.

Věk pořízení služebního koně

Do služby jsou přijímány koně od čtyř let věku.

Vyřazení ze služby

Průměrně holandský policejní kůň vykonává službu po dobu šesti let. To znamená, že někteří koně již končí službu během prvních let a jsou koně, kteří se koupí ve čtyřech letech a pracují např. do dvaceti let.

Testování a výcvik

Prodejci se navštěvují v jejich stáji. Majitel zapůjčí koně k jízdě a zkouší se s nimi jednoduché testy. Pozoruje se, jak se kůň chová po reakci na šok. Pokud vše vypadá pozitivně, s majitelem je sepsána dohoda o kupní ceně. Kůň se převeze do policejní stáje na minimální zkušební dobu, která je 2 týdny.

Osmdesát procent koní se trénuje přímo v ulicích. Postupně se zvyšuje intenzita nasazení a sleduje se, jestli kůň zvládá tento proces (psychicky i fyzicky). Konečným cílem je, že většina policejních jezdců může koně používat ve všech operacích, včetně intenzivní a těžké kontroly nepokojů. Rychlosť výcviku nakonec určuje samotný kůň. Jsou zde koně, kteří jsou po šesti měsících připraveni, ale také koně, kterým to trvá několik let. Doba výcviku neurčuje kvalitu služebního koně. Neposlušní koně často potřebují delší trénink. Po tomto tréninku jezdci pracují každý týden pod vedením instruktora na svém duševním a psychickém stavu.

3.14 Podmínky přijetí koní do služby: Belgie

De Vos (2018, pers. comm.) uvedl podmínky výběru a testování koní služebních koní v Belgii

Exteriér služebního koně (barva, výška, plemenná příslušnost)

Belgická jízdní policie vlastní valachy nebo klisny, které nejsou březí - bez hřebců. Ve věku od tří do deseti let. Upřednostňuje mladší koně. Barvy koní jsou: hnědaci, vraníci, ryzáci (teplokrevníci). Klasického robustního exteriéru. Koně by měli mít harmonické, elegantní a dobré tempo. Lehký a plynulý krok a klus. Žádné vady na končetinách nebo jiné nepříznivé vlastnosti. Výška (bez podkov): minimálně 164 cm, max. 180 cm. Měli by mít dobrý hřbet, ne moc dlouhý, pevné šlachy, dobrou kondici. Dále by měli být dobře urostlí, elegantní a mít dobrou fyzickou zdatnost. Dále musí být označeni čipem a mít pas.

Temperament

Po koních se požaduje, aby byli společenští k lidem a i ostatním koním. Nesmí být agresivní a měli by být zvídaví a klidní, žádoucí je i dostatečný temperament. Musí dobrě zvládat stres.

Zdravotní stav

Před zakoupením všechny koně vyšetří veterinář. Klinické vyšetření (ohybové testy, vyšetření plic, očí, tři kroky dozadu) + rentgenové vyšetření (šestnáct rentgenových snímků nohou). Zprávu o vyšetření vyplňuje veterinář, píše poznámky a vyjádření k zakoupení koně (pozitivní nebo negativní). Během vyšetření je také bráno v potaz, jak dobře se s koněm manipuluje.

Věk pořízení služebního koně

Snaží se vybírat co nejmladší koně, od tří let. V rámci jednoho dne ze stáje vyjízdí tým dvou osob, aby se mohli podívat a vyzkoušet si vybrané koně s jejich majitelem (včetně jízdy na místě). Vyjde-li hodnocení dobře, vybere se datum pro vyzvednutí koní a koně jsou přivedeni do školících zařízení. Smlouvu podepíše majitel a vedoucí oddělení. Kůň je zapůjčen na testovací období, které trvá čtrnáct dní (lze jej prodloužit, pokud je to nutné). V prvních dnech se provede veterinární vyšetření. Pokud veterinář uvede výsledek jako negativní, koně se vrátí jejich majitelům. Po nákupu vedoucí tréninků přidělí koně jednomu z členů výcviku. Osoba bude odpovědná za trénink.

Vyřazení ze služby

Věk odchodu koně do důchodu belgických policejních koní není dán pevně. Důchod policejního koně je individuální a je založen na poradě s veterinárem (zdravotní stav) + (charakter problémů) + (pracovní rytmus). Obecně platí, že zdraví koně jdou do důchodu mezi osmnáctým a dvacátým třetím rokem.

Testování a výcvik

Během dvou týdnů zkušebního období jsou koně trénováni různými jezdci v různých podmínkách v závislosti na základním výcviku koní. Nejdůležitější je, že kůň vykazuje pokroky a schopnost učit se.

Provádějí se testy a je požadováno po koni vykazování žádného nebo malého strachu a reakce na:

- a.   hluk
- b.   skupinu lidí
- c.   cizí předměty

V závislosti na věku a úrovni výcviku koně může být tréninková doba přizpůsobena. U tříletého koně, který umí nosit jen sedlo, trénink trvá od devíti měsíců do jednoho roku. Předtím, než je kůň používán pro všechny služby. Po jeho výcviku je snaha co nejdříve přiřadit koně

hlavnímu jezdci, aby se získala dobrá kombinace a vyhnulo se tak zmatení koně. Úkolem trenéra koní je přizpůsobit pracovní rytmus a intenzitu tréninku tomu, kde je kůň používán.

Během období tréninku přidělený výcvikový člen bere koně co nejrychleji do hlídkové služby. Každý člen výcviku zná cíle výcviku, až 9 měsíců tréninku v různých aspektech (základní péče, drezura, parkury, doprava, policejní překážky, přeprava, práce ve skupině, zůstat stát...). Hodnocení výcviku úrovně koně provádí vedoucí výcviku a vedoucí oddělení divize.

3.15 Podmínky přijetí koní do služby: Malta

Seychell (2018, pers. comm.) Uvedl podmínky výběru a testování služebních koní.

Exteriér služebního koně (barva, výška, plemenná příslušnost)

Sekce maltské jízdní policie vybírá své vlastní plemena z Francie, francouzští jezdeckí koně. V souladu s požadavky maltské policie kůň musí mít minimální výšku 168 cm v kohoutku. Takovýto požadavek je dán faktem, že jezdec na vysokém koni má jasnější vizuální pohled jak na veřejnost, tak i v jiných policejních záležitostech. Zbarvení koní není důležité.

Temperament

Zvláštní pozornost je věnována jejich temperamentu. Všichni koně jsou kastrovaní (valach), aby se snížila hladina testosteronu. Jedná se hlavně o snížení temperamentu koní a lépe se s nimi pracuje, jsou klidnější v různých situacích.

Zdravotní stav

Koně musí vyšetřit veterinární lékař, aby se zjistilo, že netrpí žádnými zdravotními problémy nebo komplikacemi. Jsou pečlivě vybíráni, aby nabízeli ty nejlepší výkony a projevovali známky dobrého zdraví. Všichni musí mít mikročipy a jsou registrováni pomocí pasů pro zvířata, jak stanovuje zákon.

Věk pořízení služebního koně

Vybírají koně tří nebo čtyři roky staré, protože jsou nejlepší na trénování v souvisejících oblastech práce. Když koně začnou využívat v takovém věku, jízdní sekce je pak může používat více let, jelikož jsou vycvičeni již ve velmi raném období.

Vyřazení ze služby

V délce života a schopnosti pracovat se liší kůň od koně. Služební koně jsou chováni v policejní stáji po celou dobu jejich života a to i v případě, že nejsou způsobilí k vykonávání policejních povinností.

Testování a výcvik

Je nezbytné, aby koně byli před výběrovým řízením rozdeleni. Jakmile jsou přivedeni nováčci, chodí vedle již vycvičených koní se zkušenými jezdci. Jsou pravidelně trénováni v každodenních dopravních situacích, aby si zvykli na hlasité zvuky a omezené prostory.

3.16 Podmínky pro přijetí koní do služby: USA - Washington, D.C.

Chairs (2018, pers. comm.) uvedl podmínky výběru a testování ve Washingtonu. Washington, D.C. je oddělení městské policie a hlavním posláním je hlídka městských ulic. Druhotným posláním je kontrola davu a občanských nepokojů. Všechny poslání zahrnují hlídku na betonových nebo asfaltových površích, což je důvod, proč se používají tažní koně nebo jejich kříženci. Dělají také mnoho společenských a školních akcí.

Exteriér služebního koně (barva, výška, plemenná příslušnost)

Všichni koně musí být tažným plemenem nebo musí být jeho křížencem z nejméně padesáti procent. Dává se přednost tomu, aby v sobě měli větší procento tažného koně než menší. Plemeno a barva není specifikována, pokud se jedná o tažné plemeno nebo splňuje požadavky tažných kříženců. Jízdní jednotky nemají hřebce. Kohoutková výška koně je minimálně 165 cm a vyšší. Pokud nejsou takto velcí, nemohou být vybaveni standardním sedlem.

Temperament

Tažná plemena se používají, protože mají tendenci být poslušnější a jsou méně plachá. Očekává se od nich odvaha jít do hlasitého davu a většinou jsou dostatečně klidní.

Zdravotní stav

Pokud jde o zdravotní stav koně. Měl by být bez zdravotních problémů a nesmí mít žádné poranění nohou a zad. Nesmí prodělat schvácení kopyt ani koliku. Jakékoli onemocnění, jako je například lymská borelioza by bylo diskvalifikací. Neměl by mít artrózu, uvolněné šlachy nebo osteoporózu. Koně musí být řádně prošetření a bez závažných vad. Vady jako jsou

šavlovitý postoj, slabé klouby, nízké spěnky nebo jakékoliv potvrzující vady této povahy přispějí k tomu, že policejní kůň nemůže pracovat v terénu.

Věk pořízení služebního koně

Kupují se koně mladší, čtyřleté nebo pěti leté do věku přibližně dvanácti let. Mnoho jednotek má pouze koně, kteří jsou před přijetím čerstvě obsednutí. Tato policie vlastní i takové koně, kteří nejsou obsednutí, protože jsou schopni je obsednout a trénovat sami. Všechny koně oddělení obdrželo darem, nebyli zakoupeni.

Vyřazení ze služby

Zůstávají ve službě až do dvaceti let. V tomto věku začíná důchodový proces. Ve dvaceti letech, jsou většinou stále zdraví a je snadnější jim najít jejich adoptivní domovy.

Testování a výcvik

Vhodnost koní pro policejní účely se testuje při výběru několika způsoby. Koně se začnou hladit po celém těle, dotýkat se končetin a pozoruje se, jaké reakce koně vykazují. Tahají se za hřívou a ocas, aby se zjistilo, zda je to rozhodí. Prolézají pod nimi, aby viděli, zda jsou tolerantní k lidem ve svém osobním prostoru. Vystavují se hlasité hudbě a sirénám, tak se zjišťuje, zda mají strach z rušivých elementů nebo jestli jsou vůči takovým věcem bez reakce.

Koně prochází přísným tréninkovým režimem hlídkového výcviku, tréninku smyslů a tréninku parkurů. Musí být schopni pracovat v jakémkoli prostředí. Jsou vystaveny dopravě, velkému množství lidí, schodům a městskému terénu. Při smyslovém tréninku jsou vystaveny nejen živým podnětům, ale používá se kompaktní disk městských zvuků ve smyčce, která hraje ve stodole celou noc, zatímco jednotka je mimo provoz. Tím, že se vystaví hluku, když jsou ve svých stáních, které považují za bezpečné místo, zdá se, že se pak dokáží rychleji uklidnit a na hluky si zvyknout. Jelikož jsou naučeni ze země respektovat člověka, tak učení rozrážení davu je unikátní tréninková výzva. Míč na zemi se používá k tomu, aby se naučil narážet do předmětů. Jsou vystaveni střelbě jak ze země, tak z koně. Pokud jde o závěrečnou zkoušku, žádná konkrétní neexistuje. Kůň obdrží certifikát, pokud jej alespoň dva členové doporučí na certifikaci.

Pokud jde o právní normy, žádný právní standard v tomto městě neexistuje, který by se týkal výběru nebo nasazení koní pro jezdecké oddělení.

3.17 Podmínky přijetí koní do služby: Kanada

Quesnel (2018, pers. comm.) uvedla podmínky výběru a testování služebních koní v Kanadě: Královská kanadská jízdní policie.

Exteriér služebního koně (barva, výška, plemenná příslušnost)

Služebními koňmi jsou převážně angličtí plnokrevníci. V březnu 1989 byly zakoupeny černí hannoverští hřebci, aby oživili a zlepšili krevní linii ve vztahu k barvě a konstituci. Jejich výška je 162 - 175 cm. Váží 523 - 725 kg.

Temperament

Koně jsou tichými tvory od přírody, takže křížením s anglickými plnokrevníky vznikají dobře temperamentní koně s požadovanou přizpůsobivostí. RCMP chová své koně na Remount Detachment blízko Pakenham, Ontario.

Zdravotní stav

Dobré prostředí koní je prioritou číslo jedna (RCMP Musical Ride). Pokud je kůň viděný jako zraněný nebo v nouzi, problém se okamžitě řeší a jsou přijata příslušná opatření. Kovář RCMP se pohybuje s jezdci při veškerých výkonech. Jakékoli problémy jsou hlášeny kováři, který zvíře zkонтroluje a řeší situaci podle potřeby. To např. zahrnuje přivolání veterinárního lékaře, pokud to kovář považuje za nezbytné.

Seržant na hudební jízdě je také vedoucím instruktorem. Je přítomen na představení a pozoruje pohyby koní na každé show.

Mají veterinárního lékaře, který je smluvně zavázán, aby přišel jednou týdně a prohlédl všechny koně ve stáji v Ottawě. Členové jsou také školeni v oblasti základní první pomoci.

Věk pořízení služebních koní

Pořizují koně ve věku tří let. Ve věku šesti let se trénují pro Musical Ride „hudební jízdu“.

Vyřazení ze služby

Průměrný věk odchodu se mění rok od roku. Noví koně se připojují k Musical Ride „hudební jízdě“, když dosáhnou šesti let a někteří se jí účastní i ve věku dvaceti let.

Testování a výcvik

Zvládají základní úrovně drezury - chůze, klus, cval a jednoduché cvičení poslušnosti. Koně RCMP se nepoužívají pro strážní hlídku, ale slouží k plnění obřadních povinností. Výcvikový program není pro RCMP jedinečný. Je založen na klasickém jezdectví a je podobný

výcvikovým programům používaným mnoha jezdeckými školami po celém světě. Základní trénink pro účely jízdní policie trvá přibližně dva a půl roku. Snaží se vystavovat koně co největšímu množství nových věcí, protože musí fungovat v průvodech, královských doprovodech, velkých davech, v provozu a měli by být schopni pracovat blízko u sebe za účelem provedení složitých pohybů hudební jízdy.

3.18 Podmínky přijetí koní do služby: Austrálie

Ducan (2018, pers. comm.) uvedla podmínky výběru a testování NSW police force.

Exteriér služebního koně (barva, výška, plemenná příslušnost)

Požadují koně o výšce 162 cm a vyšší. Musí to být vraníci, ryzáci nebo hnědáci. Jakékoliv pohlaví a plemeno je zvažováno.

Temperament

Osobnost koně je testována po celou zkušební dobu. Ale existují i další požadavky, které jsou důležitější než "temperament".

Zdravotní stav

Kůň musí být zdravý, tj. nesmí mít nepravidelný krok, degenerativní artrické problémy v kloubech. Kůň nesmí vykazovat žádné zdravotní problémy, jinak neudělá zkoušku.

Věk pořízení služebního koně

Věk pořízení koní je čtyři až deset let.

Vyřazení ze služby

Délka služby je čistě závislá na zdravotní stránce koně. Někteří koně jsou náchylní k degenerativním změnám, když se blíží k věku (dvanáct až patnáct let), a proto musí jít do důchodu. Ostatní koně začnou mít později artrické nebo degenerativní změny - řekněme v devatenácti nebo dvaceti letech. Odchod je tedy zcela závislý na zdravotním stavu koní.

Testování a výcvik

Koně se vystavují otevřeným prostorům pro jízdu, hlídkování v klidnějších ulicích se zkušenými koňmi a vše se posuzuje. Jezdí se v uniformách, aby se zjistilo, jestli to kůň zvládne. Dále se testy přesouvají na rušnější silnice, noční hlídky apod. Pokud se kůň nedokáže vyrovnat se stresem v různých úrovních, je poslán zpět a zkušební proces se ukončuje. Pokud to kůň zvládne, dochází k zakoupení. Vytvoří se dvojice koně a zkušeného jezdce, který ho začne

trénovat. Neexistuje žádná "předpisová zkouška". Kůň si musí také projít nějakou soutěží a mít zkušenosti s různým prostředím, jako jsou například výstavy.

4 Závěr

Práce sumarizovala podmínky výběru služebních koní v České republice, některých státech Evropy a ve světě. Obsahuje informace o jízdní policii od historie po současnost.

Kapitola o fyziologii koně má čtenáři pomocí pochopit, jak kůň vnímá svět kolem sebe pomocí smyslů. Služba u policie je pro koně velmi náročná a někdy je může dostať do stresových situací. Znalost smyslových schopností koně je důležitá pro práci s koněm, aby policejní jezdci a trenéři koním rozuměli a mohli s nimi na základě znalostí komunikovat, nezpůsobovali jim stres a chápali jejich potřeby. Veškerý výcvik služebních koní musí probíhat s přihlédnutím k fyziologii, kognitivním schopnostem a temperamentu.

Bakalářská práce vysvětluje rozdělení jízdních policejních složek v České republice. Nachází se v nich mnohé rozdíly, které jsou objasněny a vysvětleny.

Poslední část práce obsahuje podmínky výběru služebních koní. Podmínky výběru dané legislativou jsou v České republice a Skotsku, zbytek dotázaných států nemá podmínky podložené žádným právním dokumentem.

Když shrneme exteriér služebního koně, nejmenší požadovaná kohoutková výška koně by měla dosahovat u většiny jízdních jednotek minimálně 162 cm, zatímco nejvyšší policejní koně prosazuje Německo (Sasko) a vyžaduje koně s minimální výškou 170 cm. Policejní jednotky často využívají svá státní plemena jako je např. v Anglii clevelandský hnědák.

Ukázalo se, že veškeré jízdní jednotky vyžadují koně temperamentní, klidné a bez vysoké vzrušivosti. Např. Washington, D. C. využívá tažná plemena díky jejich klidné povaze.

Zdravotní stav služebních koní je velice důležitý. Veškeré jízdní jednotky dbají na dobrý stav končetin a zad koně, aby mohli bez problémů vykonávat službu. Většina služebních jednotek provádí vstupní vyšetření s veterinárním lékařem.

Služební kůň se pro práci u policie nejčastěji vybírá od čtyř let věku. Některé jednotky upřednostňují ještě mladší koně od tří let věku. Vyřazení koní ze služby je z velké části závislé na jejich zdravotním stavu a věku.

Všechny policejní jezdecké oddíly jsou cvičeni pro vykonávání práce v terénu, až na Královskou kanadskou jízdní policii, která slouží jako reprezentativní složka policie v Kanadě.

Psaní bakalářské práce mi přineslo určitý přehled o služební policii a získala jsem tím spoustu nových informací týkajících se policejních koní. Zjistila jsem, že výcvik koní pro policii je velice specifický a náročný. V neposlední řadě mi umožnila si zlepšit komunikaci v cizím jazyce při dopisování s jednotlivými policejnými oddíly.

5 Literatura

1. Ahmadinejad M, Hassani A, Kharazian F. 2010. The responses of horses to predator stimuli. International Journal of Veterinary Research **4**:5-9.
2. Atkinson RL. 2003. Psychologie. Portál. Praha. ISBN: 80-717-8640-3.
3. Beaver B. 2019. Equine behavioral medicine. Elsevier. Waltham, MA. ISBN: 978-0-12-812106-1
4. Brown, M. 10th May 2018. pers. comm.
5. Campbell J. 1967. Police Horses. David & Charles. Newton Abbot. ISBN: 07-153-4169-3.
6. Carroll J, Murphy CJ, Neitz M, Ver Hoeve JN, Neitz J. 2001. Photopigment basis for dichromatic color vision in the horse. Journal of Vision **1**:301-307.
7. Davies Z. 2017. Equine science. John Wiley. Hoboken, NJ. ISBN: 978-111-8741-177.
8. De Vos, J. 2st August 2018. pers. comm.
9. Dukan, M. 6th March 2018. pers. comm.
10. Duruttya M. 2005. Velká etologie koní. HIPO-DUR. Košice. ISBN: 80-239-5088-6.
11. Finname M. 1987. Policing in Australia: historical perspectives. New South Wales University Press. Kensington, NSW, Australia. Modern history series (Kensington, N.S.W.). ISBN: 08-684-0330-X.
12. Fraser AF. 2010. The behaviour and welfare of the horse. CABI. Wallingford. ISBN: 978-184-5936-297.
13. Gregor M. 2017. Historie a současnost služby pořádkové policie od roku 1918. Ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky. Praha. ISBN: 978-80-270-1521-4.
14. Griffin A. 2009. Extension. Horse Senses. eXtension. Available from <https://articles.extension.org/pages/10313/horse-senses> (accessed February 2019).
15. Hanggi EB. 1999. Interocular transfer of learning in horses (*Equus caballus*). Journal of Equine Veterinary Science **19**:518-524
16. Hanggi EB. 2010. Short-term Memory Testing in Domestic Horses: Experimental Design Plays a Role. Journal of Equine Veterinary Science **30**:617-623.
17. Hanggi EB, Ingersoll JF. 2012. Lateral vision in horses: A behavioral investigation. Behavioural Processes **91**:70-76.

18. Hanggi EB, Ingersoll JF. 2009a. Long-term memory for categories and concepts in horses (*Equus caballus*). *Animal Cognition* **12**:451-462.
19. Hanggi EB, Ingersoll JF. 2009b. Stimulus discrimination by horses under scotopic conditions. *Behavioural Processes* **82**:45-50.
20. Heffner HE, Heffner RS. 1983a. The Hearing Ability of Horses. *EQUINE PRACTICE* **5**:27-32.
21. Heffner RS, Heffner HE. 1983b. Hearing in large mammals: Horses (*Equus caballus*) and cattle (*Bos taurus*). *Behavioral Neuroscience* **97**:299-309.
22. Hill C. 2011. Jak myslí kůň: naučte se porozumět řeči koňského těla. Knižní klub. Praha. ISBN: 978-80-242-3142-6.
23. Chairs, R. 18st July 2018. pers. comm
24. Jankunis ES, Whishaw IQ. 2013. Sucrose Bobs and Quinine Gapes: Horse (*Equus caballus*) responses to taste support phylogenetic similarity in taste reactivity. *Behavioural Brain Research* **256**:284-290.
25. Macek P, Uhlíř L. 1997. Dějiny policie a četnictva I. Themis. Praha. ISBN 80-85821-52-4. 19.
26. Macek P, Uhlíř L. 2004. Dějiny obecních policií I. Police History. Praha. ISBN: 80-864-7726-6.
27. Macek P. 1999. Dějiny policie a četnictva II. Police History. Praha. ISBN: 80-902-6700-9.
28. Macuda T, Timney B. 1999. Luminance and chromatic discrimination in the horse (*Equus caballus*). *Behavioural Processes* **44**:301-307.
29. Markwat, W. 18st July 2018. pers. comm.
30. McGreevy P. 2012. Equine behavior: a guide for veterinarians and equine scientists. Elsevier. Edinburgh. ISBN: 07-020-4337-0.
31. McLean, A. 2018. Habituation 6 Ways to Harness a Natural Learning Process. Horses and people magazine **2018**: 67-75.
32. McLean AN, Christensen JW. 2017. The application of learning theory in horse training. *Applied Animal Behaviour Science* **190**:18-27
33. Městská policie hl. m. Prahy. 2008. PŘÍKAZ ŘEDITELE MĚSTSKÉ POLICIE HL. M. PRAHY č.14/2008 ze dne 30. dubna 2008, kterým se vydává směrnice upravující činnost zaměstnanců Městské policie hl. m. Prahy při výkonu práce související s plněním úkolů jízdní skupiny obvodního ředitelství Městské policie hl. m. Prahy. Česká republika.

34. Městská policie hl. m. Prahy. 2008. Příloha č. 2 k Příkazu ŘMP č. 14/08 ze dne 30. 4. 2008 Metodika výcviku služebních koní a jezdců, zkušební rád, výběr strážníka jezdce a služebního koně. Česká republika.
35. Městská policie Ostrava. 2017. Úsek hipologie . MĚSTSKÁ POLICIE OSTRAVA. Available from: <http://mpostrava.cz/pracoviste/operativni-oddil/109-usek-hipologie> (accessed December 2018).
36. Městská policie Pardubice. 2018. Odělení jízdní policie. Městská policie Pardubice. Available from:<http://www.mppardubice.cz/kdo-jsme-a-co-delame/oddeleni-mestske-policie/oddeleni-jizdni-policie.html> (accessed January 2019).
37. Miller RM. 1995. The senses of the horse. Journal of Equine Veterinary Science **15**:102-103.
38. O'Brien GM. 1960. The Australian police forces. Oxford University Press. Melbourne, New York. ISBN: 0195501942.
39. Pierard M, McGreevy P, Geers R. 2017. Developing behavioral tests to support selection of police horses. Journal of Veterinary Behavior: Clinical Applications and Research **19**:7-13.
40. Policejní prezidium ČR. 2016. POKYN č. 66 ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidenta České republiky ze dne 27. července 2016, kterým se stanoví postup policistů na úseku činnosti služební hipologie. Česká republika.
41. Policejní prezidium ČR. 2015. POKYN č. 83 policejního prezidenta ze dne 28. dubna 2015, kterým se upravuje činnost služební hipologie. Česká republika.
42. POLICE SCOTLAND. 2016. POLICE SCOTLAND Keepong for sale people, Mounted unit, Standart operating procedure, date published: 13. 3. 2016. Scotland.
43. Quesnel, M. 27th march 2018. pers. comm.
44. Rabe, V. 17th July 2018. pers. comm.
45. Roth LSV, Balkenius A, Kelber A, Tanimoto H. 2008. The Absolute Threshold of Colour Vision in the Horse. PLoS ONE **3**:45-50.
46. Roth M. 1998. Mounted police forces: a comparative history. Policing: An International Journal of Police Strategies & Management **21**:707-719.
47. Royal Canadian Mounted Police. 2017. History of the RCMP. Royal Canadian Mounted Police. Available from: <http://www.rcmp-grc.gc.ca/en/history-rcmp?fbclid=IwAR3wCpwiAzTzjBtNHk6TFnjtdz1jndhoTuDrrBYJJIrP2LkCz68t_ym-J9I
48. Ruprecht, T. 10th July 2018. pers. comm.

49. Saslow CA. 2002. Understanding the perceptual world of horses. *Applied Animal Behaviour Science* **78**:209-224.
50. Senior H. 1997. *Constabulary: the rise of police institutions in Britain, the Commonwealth, and the United States*. Dundurn Press. Toronto. ISBN: 15-500-2246-6.
51. Seychell, F. 2018. pers. comm.
52. Stead PJ. 1985. *The police of Britain*. Collier Macmillan. London. ISBN: 00-293-0760-0
53. Suwała M, Górecka-Bruzda A, Walczak M, Ensminger J, Jezierski T. 2016. A desired profile of horse personality – A survey study of Polish equestrians based on a new approach to equine temperament and character. *Applied Animal Behaviour Science* **180**:65-77.
54. Waran N. 2007. *The Welfare of Horses*. Springer. New York. ISBN: 978-1-4020-6142-2